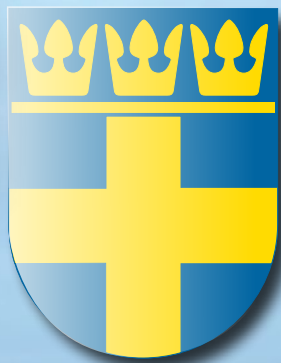

Nr 1, 2025

FÖRSVAR UTBILDAREN

Pionjär

– Banar väg för de egna
och hindrar fienden

SID 16

INNEHÅLL nr 1 2025

OMSLAGSBILD:

Pionjärsoldaterna har en av de tuffaste och farligaste befattningarna inom Hemvärnet. Huvuduppgiften är att se till att förbandet kan ta sig fram och att fienden inte kan göra det. På omslagsbilden riktas en så kallad Fordonsmina 14 in mot ett mål. Foto: Sara Bergqvist

- 3. LEDAREN
- 4. De ska lära oss att försvara Sverige tillsammans
- 6. Nytt totalförsvarsbeslut för ett starkare Sverige
- 8. Ska förhindra att någon blir sjuk av maten
- 10. NYTT FRÅN KANSLIET
- INFORMATION FRÅN FÖRSVARsutBILDARNA
- 11. Försvarsutbildarna summerar ett historiskt 2024
- TOTALFÖRSVARsinFORMATION
- 12. Spelar viktig roll för Sveriges nationella säkerhet
- UNGDOM
- 14. Ungdomar nyfikna på uniformsyrken
- 15. Kunskap som räddar liv
- 16. VÅRA AVTALSBEFATTNINGAR
- Pionjärsoldater med rätt att spränga
- 20. MEDLEMMEN I CENTRUM
- Arbetsgrupperna stärker Sveriges totalförsvar
- 22. NOTISER FRÅN FÖRBUNDEN
- 26. KRÖNIKAN
- Alla har en plats att fylla i totalförsvaret
- 27. VÅRA KURSGÅRDAR
- Utmana dig själv på ett vinterfrälst Camp Ånn
- 28. NOTISER OM TOTALFÖRSVARET

FÖRSVARStUTBILDAREN

Tidningen är utgiven av
Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE: Generalsekreterare, Bo Stennabb
CHEFREDAKTÖR: Kristoffer Bäckström, Kristoffer.Backstrom@forsvarsutbildarna.se
REDAKTÖR: Anna Widerberg. REDAKTIONSSSEKRETERARE: Anna Karlsson
GRAFISK DESIGN OCH TRYCK: www.ClearDesign.se

MANUSSTOPP: Manusstopp för nr 2 2025 är den 20 februari 2025
UPPLAGA: Upplaga ca 25 000 ex/utgivning, 5 nr under 2025

VI TAR OSS AN 2025 MED HOPP OCH ALLVAR

Foto: Anna Karlsson

NÄR JAG SKRIVER DEN HÄR LEDAREN har jag just kommit tillbaka från Folk och Försvars årliga rikskonferens i Sälen och kan konstatera att trots ett fortsatt allvarligt omvärldsläge så var tonen inte fullt lika ödesmättad som förra året. Kanske beror det på att Sverige under 2024 tog många viktiga steg för att förbättra landets säkerhet, ett arbete där både frivilligheten i stort och Försvarsutbildarna medverkat med viktiga bidrag. Mina sammanfattande nyckelord från konferensen får bli "hopp och allvar".

En viktig förändring jämfört med förra året är naturligtvis medlemskapet i Nato, men det är också tydligt att det budskap som ministern för civilt försvar, Carl-Oskar Bohlin, framförde vid förra årets konferens och som löd "Sätt igång!" har gett resultat. Många har satt igång och dessutom har vi nu ett försvarsbeslut som kommer att ta oss ytterligare framåt. Tillsammans är detta en bra utgångspunkt för det fortsatta arbetet.

DE NÖDVÄNDIGA FRIVILLIGA

Som jag konstaterar i artikeln på sida 11, där vi sammanfattar Försvarsutbildarnas arbete under 2024, så har det gångna året varit historiskt ur ett säkerhets- och försvarspolitiskt perspektiv. Medlemskapet i Nato ställer helt nya krav på hela vårt totalförsvar och det nya försvarsbeslutet innebär både stora ekonomiska satsningar på totalförsvaret som helhet och skickar tydliga signaler om att vi inom frivilligheten har en mycket viktig roll att spela. I den proposition som ligger till grund för försvarsbeslutet står det bland annat:

"De frivilliga försvarsorganisationerna är viktiga för den samlade förmågan inom totalförsvaret och folkförankringen. De utgör därmed ett starkt bidrag till den svenska försvarsviljan. Utöver detta bidrar de till bemanning av det svenska totalförsvaret. Det är nödvändigt att dessa organisationer får tillräckliga ekonomiska medel både för att möta de ökande behoven inom totalförsvaret och för att skapa långsiktiga verksamhetsförutsättningar för organisationernas egen utveckling."

VI SKA GÖRA ALLT VI KAN

För oss som organisation gäller det nu att bidra så mycket vi kan och på så många sätt vi kan till de ökande behoven. Vi kan

och ska inte göra allt men vi ska göra allt vi kan och vi har redan under 2024 haft många konstruktiva samtal med uppdragsgivare som sannolikt kommer medföra en positiv utveckling redan i år. Bland annat kommer vi med kraft fortsätta stödja införandet av ett nytt sjukvårdssystem i Hemvärnet, något som den vetgirige kunde läsa om i nummer 5, 2024.

När det gäller vår egen organisation har vi under 2024 lagt stor kraft på att titta inåt i organisationen. Vi har till exempel utvecklat stödet till våra funktionärer för att underlätta deras arbete och även tittat på hur vi kan underlätta och stödja våra förbund. Under 2024 har vi digitaliserat hanteringen av ersättningar och arvoden och kommer under 2025 att undersöka andra möjligheter till förenklingar.

VI ÄR ELDSJÄLARNA

Innan jag slutar vill jag än en gång återvända till Folk och Försvars rikskonferens för att låna ett citat av ministern för civilt försvar, ett citat som breddar och fördjupar ansvaret för den civila delen av totalförsvaret:

"Uppbyggnaden av det civila benet av totalförsvaret är dock inte fritt valt arbete, eller en uppgift som bara kan läggas på några eldsjälares axlar."

Detta är något som vi inom frivilligheten har vetat länge och vi försitter aldrig ett tillfälle att påminna om vikten av robusta system och långsiktiga lösningar. Det är vi som är de eldsjälarna ministern nämner och det är vi väldigt stolta över.

BO STENNABB, generalsekreterare

Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ADRESS: Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS: Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON: 08-587 742 00

E-POST: forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA: www.forsvarsutbildarna.se

ADRESSÄNDRINGAR:

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Försvarsutbildarna utan avbrott! Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Mina sidor" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

Alternativt, mejla via:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

DE SKA LÄRA OSS ATT FÖRSVARA SVERIGE TILLSAMMANS

Föreläsningen *Tillsammans försvarar vi Sverige* ska öka försvarsförmågan hos Sveriges befolkning. Fortbildningskursen för informatörerna gav nya verktyg för en oroligare värld.

ATT KRIGET I UKRAINA gett Marianne Rynefeldt-Skogs intresse för försvarsfrågor en extra skjuts går inte att ta miste på. Till vardags arbetar hon som kommunikationsstrateg. Under de senaste tio åren har hon dessutom varit knuten till Försvarsutbildarna.

– Plötsligt kom allt så nära, säger hon.

Att kriget skulle bli långvarigt kunde i alla fall inte hon ana den februarimorgon 2022 när hon var på totalförsvarsutbildning med Försvarsutbildarna och kursledningen hade tapetserat en hel vägg i kurslokalen med urklipp om vad som hänt i Ukraina. Idag noterar hon med oro att kriget för många verkar helt normaliserat och poängterar vikten av att vi inte slutar prata om det.

– Drivkraften för mig med denna fortbildning, är att det är så viktiga och aktuella frågor. Om jag kan få praktiskt nytta av mina yrkeskunskaper som kommunikatör och bidra till att få ut de här budskapen till allmänheten är det jättebra, säger Marianne.

Hon berättar hur hon ser påverkansoperationer från främmande makt bli allt vanligare. Hon vill vara med och uppmärksamma oss alla på dess syfte, som är att splittra och minska förtroendet för nationen.

– Det pågår faktiskt ett lågintensivt hybridkrig mot oss redan nu, säger hon.

REVIDERAD FÖRELÄSNING FÖR EN NY TID

Kurschefen för informatörskursen, Nils Gustafsson, berättar att det var nödvändigt att revidera föreläsningens innehåll, bland annat på grund av Sveriges inträde i Nato.

– Ett viktigt nytt avsnitt handlar om vad det innebär för oss som nation att vi gått med i Nato. Vi försöker balansera mellan djupgående och översiktlighet. Tanken är att ge de som hör föreläsningen en god bild av vad medlemskapet innebär, säger Nils Gustafsson.

Han hoppas nu att föreläsningen ger all den information som måste finnas ute hos vår befolkning. Det handlar om vilka olika typer av hot Sverige står inför, hur ser vårt totalförsvar ut, det vill säga summan av vårt militära och civila försvar? Samt vad kan du som individ göra för att bidra till Sveriges totalförsvar?

Marianne Rynefeldt-Skog är glad över det nya materialet som är lätt att ta till sig och med ett innehåll som ger en bra lägesorientering. Hon är imponerad av den stora och samlade erfarenheten bland kurskamraterna under vidareutbildningshelgen och av viljan hon såg att förmedla de viktiga budskapen.

– Jag kommer nu att bekanta mig med materialet genom att pröva det på familj och vänner. Det finns ett stort intresse och det ska bli roligt att presentera det. Vi svenskar har levt skyddade från krig länge. Men vi har alla ett ansvar. Vi måste kunna ta hand om oss själva under en kris eller ett krig. Och vi måste kunna göra det utan att stressa upp oss över den tanken, säger Marianne Rynefeldt-Skog med eftertryck.

PLATS FÖR EGNA ERFARENHETER

Christer Gunnarsson har ägnat hela sitt yrkesverksamma liv åt att prata framför publik, dels som yrkesofficer och senare som gymnasielärare med samhällskunskap som huvudämne. Att materialet nu är något kortare än vad det varit, ser han som en fördel. Åhörarna måste ju orka lyssna hela vägen.

– Jag själv har till exempel varit på utlandstjänst bland annat i Sudan, där det är väldigt oroligt just nu. Min erfarenhet gör att jag kan berätta lite om historien bakom, varför det är så instabilt, säger Christer Gunnarsson som är förvissad om att dessa föreläsningar som är direkt riktade till allmänheten har ett stort värde.

Marianne Rynefeldt-Skog är informatör för föreläsningen *Tillsammans försvarar vi Sverige*, som riktar sig till allmänheten. Foto: Lasse Skog / Nyköpings Bildtjänst

Christer Gunnarsson kryddar föreläsningarna med egna erfarenheter. Foto: Bengt Söderqvist

Han anser att omvärldsläget kräver att vi alla måste hålla oss ajour och han känner sig trygg med att informationsmaterialet de nu fått att arbeta med innehåller mycket av vikt, allt ifrån hur vi använder vårt försvar i allvarstider, hur vi ser på en konflikt i vårt närområde, sårbarheter och hot omkring oss, liksom hur en militär konflikt faktiskt kan se ut.

STORT INTRESSE

Kurschef Nils Gustafsson tycker det är hoppfullt att intresset för att bli informatör för *Tillsammans försvarar vi Sverige* är stort och att informatörerna är pålästa.

– Utmaningen är ofta att kunna lära ut det de vet till andra. Att föreläsarna ska känna sig trygga inför att tala inför många åhörare. Det är lättare att tala om nya ämnen om man har vana att tala framför publik. Vi ger även de ovana verktyg som ska skapa en säkerhet framför åhörarna, även om de exempelvis jobbar som lastbilschaufförer till vardags och inte har någon direkt talarvana, säger Nils Gustafsson.

TEXT: BEATA HANSSON

fakta

Föreläsningen *Tillsammans försvarar vi Sverige* riktar sig till allmänheten och är framtagen av Försvarsmakten och Försvarsutbildarna i samarbete med flera frivilliga försvarsorganisationer, inom ramen för Försvarsmaktens folkförankringsuppdrag.

Den reviderade föreläsningen är kortad från tre timmar till två. Utöver bilderna finns ett talmanus för samtliga 30 bilder i materialet.

Just nu håller Försvarsutbildarna på och tar fram en helt ny kurs för de som vill bli informatörer och som ska hålla föreläsningen *Tillsammans försvarar vi Sverige* för allmänheten. Inriktningen är att genomföra tre informatörsutbildningar 2025 och så fort det är klart kommer kurserna att läggas upp på Mina sidor så att intresserade kan söka. Håll utkik efter Informatör – Tillsammans försvarar vi Sverige.

Marianne Ryfeldt-Skog är ivrig att börja använda materialet "Tillsammans försvarar vi Sverige". Foto: Lasse Skog / Nyköpings Bildtjänst

Välkomna att söka bidrag för åtgärder som bidrar till stärkandet av Sveriges försvar och fredsbevarande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer.

Ansökningar kan göras under två perioder per år:
1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

NYTT TOTALFÖRSVARSBESLUT FÖR ETT STARKARE SVERIGE

Regeringens förslag om ett nytt försvarsbeslut för åren 2025–2030 innebär att både totalförsvarets militära och civila delar stärks. Dessutom lyfts de frivilliga försvarsorganisationernas betydelse fram.

MED DET NYA FÖRSVARSBESLUTET stärks vårt lands totalförsvarsförmåga. Försvarsutgifterna kommer att uppgå till 2,6 procent av BNP 2028. Samtidigt finns en tydlighet med att tillväxttakten i upprustningen behöver ökas. I den här artikeln ska vi titta särskilt på de militära delarna. Alexandra Anstrell (M) är ledamot av Försvarsutskottet.

– I år beslutar vi om en historisk totalförsvarsproposition med ett tillskott på över 170 miljarder till det militära försvaret och drygt 37 miljarder till det civila försvaret fram till 2030. Satsningarna stärker vår militära och civila försvarsförmåga kraftigt och vi skapar goda förutsättningar för en aktiv och framträdande roll i Nato. Genom mer resurser till våra frivilligorganisationer, materialanskaffning, satsningar på infrastruktur, samt stärkt förmåga för att hantera cyberhot, naturkatastrofer och samhällskriser står vi väl rustade för att skydda Sveriges befolkning och vår region, säger hon.

SAMMANTAGET ÄR FÖRSLAGEN SOM REGERINGEN LÄGGER MYCKET POSITIVA FÖR FRIVILLIGRÖRELSEN.

Mats Ström, Försvarsutbildarnas förbundsordförande

ONT OM TID

Generalmajor Lars-Olof Corneliusson har medverkat som expert i Försvarsberedningen.

– Det kan konstateras att propositionen tydligt beskriver en omvärldsutveckling som inte går i rätt riktning och att vi behöver ett tydligt mandat och ekonomi för att stärka totalförsvaret. Att det är ont om tid för att göra detta arbete, kan nog ingen ha missat, säger han.

På frågan om avvägningen mellan militärt och civilt försvar blir svaret:

– Man kan ha olika åsikter om avvägningen mellan olika förmågor och balansen mellan militärt och civilt försvar, men att det görs rejäla satsningar är tydligt. Om det räcker får framtiden utvisa.

Tilläggas kan att Sverige ligger i framkant avseende forskning och innovation. Ett särskilt fokus finns på materielfrågor, försvarsinnovation, forskning och utveckling så att nya förmågor kan utvecklas och självförsörjning säkerställas. Artificiell intelligens, stordata, rymden och autonoma system är viktiga satsningsområden.

SÅ VÄXER DET MILITÄRA FÖRSVARET

- Sveriges beslutade krigsorganisation uppfattas ligga i linje med Natos krav. Samövade krigsförband som är personellt och materiellt uppfyllda är målet. Att som ny medlem av Nato visa trovärdighet och pålitlighet avgör alliansländernas Sverigebild.
- En större krigsorganisation behöver fler värnpliktiga. År 2030 ska antalet som utbildas vara 10 000 för att under åren 2032–2035 uppgå till cirka 12 000. Viktigt i ett värnpliktssystem är återkommande repetitionsövningar, vilka ska öka.
- Det militära stödet till Ukraina innebär behov av att återanskaffa materiel. Större resurser satsas på att renovera, modifiera och livstidsförlänga befintlig materiel. Förråden av ammunition och övriga förnödenheter fylls på för att öka uthålligheten.
- Om fem år ska huvuddelen av fyra brigader vara organiserade. Antalet förband för lokalt bundna stridsuppgifter ökar. Luftvärnsförmågan, tillgången på artilleri och drönare liksom den långsträckt bekämpningsförmågan ökar också.
- Marinen stärks genom fler ytstridsfartyg, ubåtar, kustrobotförband och en utveckling av amfibieförbanden. Korvetterna får kvalificerat luftvärn vilket väsentligt ökar effekten i luftförsvaret.
- Flygvapnets förmåga till underrättelseinhämtning ökar. Införandet av JAS 39E påbörjas. Ytterligare helikoptrar av typen Black Hawk anskaffas. Sverige integreras i Natos luft- och robotförsvar (IAMD). Det innebär att vi integreras i ett sammankopplat nätverk av nationella sensor-, lednings- och verkanssystem.

FRIVILLIGHETEN VIKTIG

Betoningen av de frivilliga försvarsorganisationernas roll avseende totalförsvarets samlade förmåga är positiv. Här avses folkförankringen, försvarsviljan och bidragen till bemanningen av såväl militärt som civilt försvar. För att de frivilliga försvarsorganisationerna ska kunna svara upp mot de ökade behoven behövs ökade ekonomiska resurser. Mats Ström är Försvarsutbildarnas förbundsordförande:

– Regeringen delar i huvudsak Försvarsberedningens bedömningar och poängterar att frivilligorganisationerna

ANVÄNDADET AV HEMVÄRNET KOMMER ATT UTVECKLAS YTTRE- LIGARE NÄR VI NU ÄR ALLIERADE I NATO.

*Brigadgeneral Mattias Ardin,
ställföreträdande rikshemvärnschef*

Många specialistfunktioner i Hemvärnet personalförsörjs genom Hemvärnet. Sjukvårdspersonal som utbildas genom Försvarsutbildarna är ett exempel. Foto: Sara Bergqvist

är viktiga för personalförsörjningen och folkförankringen. Det är glädjande att rätten till tjänstledighet och anställningsskydd samt ersättningsfrågan utreds. Detta ska redovisas i juli 2025.

– En annan viktig fråga är att krigets konsekvenser och inte krishantering blir dimensionerande för utvecklingen av totalförsvaret. Sammantaget är förslagen som regeringen lägger mycket positiva för frivilligrörelsen. Nu handlar det om att från vår sida svara upp på de höga förväntningarna.

Hemvärnet är inte en frivillig försvarsorganisation utan en del av Försvarsmakten men den personalförsörjs genom frivillighet. Hemvärnets 40 bataljoner omfattar idag cirka 22 000 personer. Ett stort antal av dessa är specialister som utbildas av de frivilliga försvarsorganisationerna. Målet för 2030 är samma antal bataljoner men med 26 000 individer.

Brigadgeneral Mattias Ardin är ställföreträdande rikshemvärnschef, hur ser han på konsekvenserna av försvarsbeslutet för frivilligheten och Hemvärnet?

– Det frivilliga engagemanget är en central del av såväl vårt demokratiska samhälle som av den samlade

försvarsförmågan vid höjd beredskap och krig. Försvarsbeslutet pekar tydligt på vikten av frivilligheten när totalförsvaret ska stärkas. Även Hemvärnets vikt betonas. Vi fortsätter att öka krigsförbandens förmåga. Användandet av Hemvärnet kommer att utvecklas ytterligare när vi nu är allierade i Nato, säger Mattias Ardin.

Rent praktiskt, kan det till exempel bli svårigheter med utrustning och utbildningsplatser för de som engagerar sig frivilligt? På den frågan svarar Mattias Ardin:

– Hela Försvarsmakten ska växa, vilket såklart ställer krav på att utbildningsresurserna används så effektivt som möjligt. Därför samordnar vi vår verksamhet för att bättre kunna nyttja tid, plats och instruktörer. Det görs stora beställningar av utrustning, så vi räknar med att kunna utrusta alla hemvärnssoldater på ett bra sätt.

I nästa nummer av Försvarsutbildaren kommer vi att belysa effekterna av Försvarsbeslutet för de civila delarna av totalförsvaret.

TEXT: TOMMY JEPSSON

Kursdeltagarna Elisabeth Johansson, Ove Aronsson och Henrik Johansson mäter temperaturen på varm soppa och kall dryck med hjälp av insticks-termometer och infraröd (IR) termometer.

SKA FÖRHINDRA ATT NÅGON BLIR SJUK AV MATEN

Hur hanterar man livsmedel på ett säkert sätt och hur håller man rent så att ingen blir sjuk? Det fick 13 deltagare från kommunernas frivilliga resursgrupper (FRG:er) lära mer om under Förvarsutbildarnas kurs i livsmedelssäkerhet och hygien.

ALLA HAR VÄL HÖRT att man ska tvätta händerna innan man lagar mat. Men hur stor skillnad det faktiskt gör kanske inte alla vet. Som en del av utbildningen fick deltagarna på kursen i livsmedelssäkerhet och hygien därför testa att mäta antalet bakterier på händerna både innan och efter de hade tvättat sig med tvål och vatten.

– Gränsvärdet är max 30 bakterier. Jag hade 68 bakterier innan och 18 efteråt. Och det fanns de som låg över 500 bakterier innan de hade tvättat sig och som var nere under 30 efteråt – så det gör verkligen skillnad, berättar kursdeltagaren Lena Eliasson som är en del av Stenungssunds frivilliga resursgrupp där hon ansvarar för köksavdelningen.

SKA BEMANNA TRYGGHETSPUNKTER

Bakgrunden till att hon deltog i utbildningen är att landets kommuner nu är i full färd med att bygga upp ett antal

samlingspunkter som ett led i sin beredskap för kris och krig. Samlingspunkterna, som kallas för trygghetspunkter, kommer att vara utformade enligt tre nivåer, allt från att kunna hantera kortare besök och hjälp i olika nödsituationer till dygnet runt-vistelser. Eftersom både nivå två och tre kan innebära en ganska omfattande livsmedels-hantering krävs kunskap om det så att ingen blir sjuk. Förvarsutbildarna har därför fått i uppdrag att utbilda de som till stor del kommer att bemanna trygghetspunkterna vid behov, det vill säga kommunernas FRG:er.

– Det vi lär ut under kursen handlar om livsmedels-säkerhet och hygien just i kritiska situationer. Genom att rusta de FRG-ansvariga kan vi undvika att människor blir sjuka på grund av mat och vatten som hanterats felaktigt, allergier eller bristande hygien, säger Åsa Thorné, som sedan tidigare varit instruktör för kursen men nu var kurschef för första gången.

Hon tyckte därför att det var ett extra roligt inslag att nu få leda kursen och ansvara för upplägget.

– De instruktörer jag haft till min hjälp är alla jätte-
duktiga och kompletterar varandra bra. Så det har varit
roligt att kunna variera lektionerna genom att varva mellan
dem. En av dem är till exempel mer specialiserad på
livsmedelstillsyn och en annan har stor erfarenhet av skade-
djur och kan berätta om det. Självt jobbar jag som miljö-
och hälsoskyddsinspektör i Malmö, berättar Åsa Thorné.

TOG TEMPEN PÅ MATEN

Under kursen fick deltagarna bland annat lära sig om hur
maten ska hanteras under hela kedjan och vilka tempera-
turer som gäller, hur man planerar ytor och logistik så att
inget kontamineras, hur utspisning och servering ska gå
till, hur man kan rena vatten på olika sätt, avfallshantering
och hur man städar så att inte sjukdomar sprids.

– Vi gjorde också flera praktiska övningar. Deltagarna
fick till exempel prova att mäta temperaturen på maten
med hjälp av en IR-termometer, det vill säga en infraröd
termometer som mäter temperaturen på ytan. Kall mat
får exempelvis inte vara varmare än 8 grader, vare sig när
man tar emot den eller när den förvaras och frusen mat
ska hålla minus 18 grader. Nylagad mat som ska stå på
varmhållning måste hålla minst 60 grader, medan mat
som återuppvärms måste värmas till minst 70 grader,
berättar Åsa Thorné.

UTBILDAR SIN EGEN FRG EFTERÅT

Kursdeltagaren Jonathan Falk som är ordförande för Lilla
Edets Civilförsvarsförening och ledare för kommunens
nystartade FRG har redan googlat upp vad en sådan
termometer kostar – runt 600 kronor.

– Kommunen har sagt att de är villiga att stötta oss med
den utrustning som behövs bara vi kan motivera det. Annars
har vi ett föreningsbidrag vi kan använda också, säger han.

Till vardags jobbar han som lokförarinstruktör för VR.
Som sidosyssla på jobbet är han också HLR-instruktör
– och har dessutom gått Försvarsutbildarnas civila
sjukvårdskurs.

– Just nu har jag en tvååring och en fyramånaders bebis
hemma. Men när de blir lite större skulle jag gärna vilja

bli sjukvårdare inom Hemvärnet. Här och nu ger båda de
här kurserna en bra grund när vi startar upp vår FRG och
där kommunen uttryckt intresse att vi ska fokusera på
trygghetspunkterna, säger han.

Planen är nu att han ska dela med sig av sina nya
kunskaper till de andra i gruppen.

– Jag tänker att vi samlas en halvdag så att vi kan
gå igenom det viktigaste. För min del var det många
aha-upplevelser, speciellt kring hur man klarar
vattenförsörjningen och hur sårbart det är. Samma sak
gäller hygien. Det finns mycket man behöver tänka på
när man startar upp en trygghetspunkt, till exempel hur
flödena ska se ut och sådant som att inte hantera sopor och
varuintag i samma dörr, påpekar han.

ÅKT MER ÄN HUNDRA MIL

Kursdeltagaren Malin Strömberg har åkt tåg hela vägen från
Örnsköldsvik för att gå den två dagar långa kursen i Tylebäck.

– Vår FRG har varit i gång ganska länge men det är först
nu som arbetet med att bygga upp olika trygghetspunkter
börjar. Många av de andra är intresserade av sjukvård och
HLR, men jag är mer intresserad av de här bitarna och
krisberedskap i stort. Det har varit en jättebra utbildning.
Jag skulle verkligen vilja rekommendera alla som vill vara
behjälpliga på något sätt att söka sig till den FRG som finns
i kommunen och sedan att gå den här utbildningen. Det
finns mycket man kan hjälpa till med när man väl lärt sig
hur man ska göra, säger Malin Strömberg.

TEXT OCH FOTO: SARA BERGQVIST

LIVSMEDELSSÄKERHET OCH HYGIEN FÖR FRG, PLANERADE KURS DATUM OCH KURSORTER 2025

Väddö: 26–27 april

Tylebäck: 18–19 okt

Åsa Thorné som varit instruktör flera gånger gjorde sin första omgång som kurschef. Här tillsammans med kursinstruktörerna Jan-Eric Bäck som även är FRG-ledare på Öckerö, Rasmus Dolk och Richard Lindgren. / Kursens fokus låg på hur man hanterar livsmedelssäkerhet och hygien i de trygghetspunkter som landets kommuner nu håller på att bygga upp.

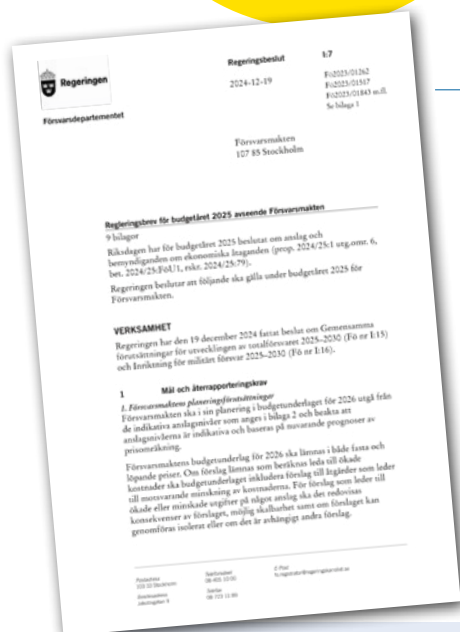
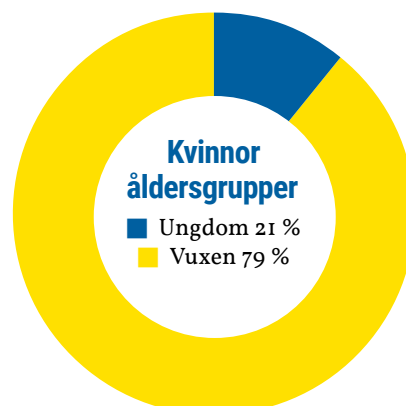
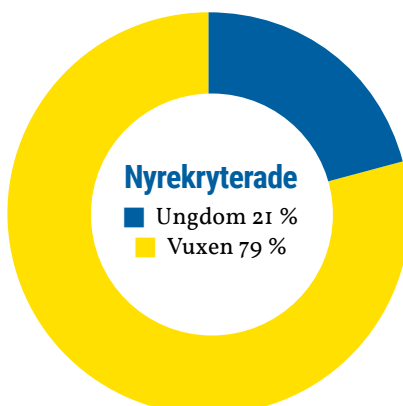
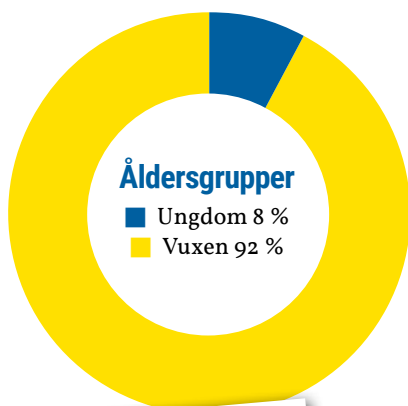
VI BLIR ALLT FLER

VID ÅRSSKIFTET VAR VI 30 056 medlemmar i Försvarsutbildarna och det innebär en ökning med 275 personer jämfört med föregående år.

Antalet vuxna medlemmar har ökat med 637 personer medan antalet ungdomar har minskat med 362 personer.

Av totalt 3 177 nyrekryterade medlemmar under året var 21 % ungdomar.

En orsak till att ökningen inte är större är att vi har blivit bättre på att avregistrera medlemmar som inte längre betalar sin medlemsavgift.

REGLERINGSBREV 2025

I REGLERINGSBREVET, det vill säga uppdragen och styrningen till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, och Försvarsmakten för 2025 framgår de högsta belopp som respektive myndighet får använda för uppdrag till de frivilliga försvarsorganisationerna. I MSB regleringsbrev står det "Högst 109 400 000 kronor av anslagsposten får användas för uppdragsersättning till frivillig försvarsverksamhet för att höja krisberedskapen i samhället och främja totalförsvaret". Det är en höjning med 19 miljoner kronor jämfört med 2024. I Försvarsmaktens regleringsbrev står det "Högst 175 000 000 kronor får användas för uppdragsersättning till de frivilliga försvarsorganisationerna för deras utbildningsverksamhet, inklusive ungdomsverksamhet" vilket är samma nivå som 2024.

TILL MINNE AV ROLF ARSENIUS

MED STOR SORG HAR VI MOTTAGIT beskedet om att Rolf Arsenius, en uppskattad och aktiv skribent för tidningen Försvarsutbildaren, gick bort den 17 oktober efter en tids sjukdom.

Rolf lämnar efter sig ett betydande arv av journalistiskt arbete och engagemang. Med sin gedigna bakgrund från bland annat Sveriges Radio hade han en skatt av erfarenheter och upplevelser att dela med sig av.

Hans engagemang för kommunikation var särskilt tydligt i hans långa arbete med Criscom, Försvarsutbildarnas nationella förbund för kommunikatörer samt hans bidrag som skribent för Försvarsutbildaren, senast i nr 3 2024.

Rolf Arsenius blev 70 år.

FÖRSVARsutBILDARNA SUMMERAR ETT HISTORISKT 2024

Intresset för att utbilda sig och bli krigsplacerad i totalförsvaret fortsätter att öka och det innebär nya uppdrag för Försvarsutbildarna. Grundkursen i försvarsmedicin är en av de kurserna som kommer att öka i antal det kommande året. Foto: Sara Bergqvist

En orolig värld innebär ökade förväntningar på frivilligheten. Under 2024 har Försvarsutbildarna därför både arbetat med ett ökande antal utbildningsuppdrag och med att förbereda organisationen för framtiden.

DET GÅNGNA ÅRET HAR VARIT historiskt ur ett säkerhets- och försvarspolitiskt perspektiv. Sveriges medlemskap i Nato ställer helt nya krav på hela vårt totalförsvaret, något som bland annat syns i det nya försvarsbeslutet som innebär stora ekonomiska satsningar.

– Besluten som fattades under 2024 skickar tydliga signaler om att vi inom frivilligheten har en mycket viktig roll att spela, säger Bo Stennabb som är Försvarsutbildarnas generalsekreterare.

ÖKAT INTRESSE ATT STÖDJA OCH FÅ STÖD

Situationen i omvärlden, och kanske framför allt kriget i Ukraina, har på olika sätt fortsatt att påverka Försvarsutbildarnas verksamhet och precis som föregående år märks ett ökat intresse för och en utbredd vilja att utbilda sig för att bli krigsplacerad i totalförsvaret. Många nya uppdragsgivare har också kontaktat Försvarsutbildarna med konkreta behov av stöd från frivilligheten.

– Vi har även genomfört ett flertal utbildningar riktade mot anställd personal vid olika myndigheter inom totalförsvaret. Som exempel har vi under året utbildat en stor andel av FMV:s personal (Försvarets materielverk). Vi har dessutom uppdaterat och infört fler och nya föreläsningar och utbildningar riktade mot allmänheten, berättar Bo Stennabb.

Samtidigt har Försvarsutbildarnas sedan länge största uppdragsgivare, Försvarsmakten, fortsatt att vara hårt ansatta av rådande omvärldsläge och fått använda avsevärda resurser till stöd för Ukraina. Detta samtidigt som man arbetat med tidigare politiska beslut om att genomföra tillväxt och lägga stor kraft på vårt nya Nato-medlemskap.

– Det är dock viktigt att påpeka att vi, trots detta, har en fortsatt konstruktiv och positiv dialog för

att hitta lösningar på de gemensamma utmaningar vi nu upplever. Som exempel kan nämnas att vi i de frivilliga försvarsorganisationerna tillsammans med Försvarsmakten under året har tagit fram en strategisk målbild för den frivilliga försvarsverksamheten som bärar för en fortsatt positiv utveckling.

VIKTIGT ATT MEDLEMMARNA VILL BIDRA

Trots att 2024 inte nådde upp till de rekordnivåer i antal utbildade som vi upplevde under 2023, så har organisationen även det gångna året levererat ett omfattande och viktigt stöd till totalförsvaret. De gemensamma samlingarna i form av regionala samordningsmöten, riksstämman och höstkongressen är avgörande för att kunna bedriva en stor, professionell verksamhet. Lika viktigt är det att Försvarsutbildarnas medlemmar trivs och vill bidra på ett mer aktivt sätt.

– Under 2024 har mycket kraft lagts på att titta inåt i organisationen och vi har bland annat utvecklat stödet till våra funktionärer för att underlätta deras arbete, säger Bo Stennabb.

– Vi har även diskuterat den viktiga frågan hur vår organisation ska kunna möta de ökande förväntningarna på stöd till totalförsvaret, samtidigt som vi värnar folkrörelsen och möter medlemmarnas behov. Dessa diskussioner kommer att ge oss kraft inför kommande år och förhoppningsvis både medföra ett ökat antal medlemmar samtidigt som vi kan bidra med ännu mer stöd till samhället.

TEXT: ANNA WIDERBERG

SPELAR VIKTIG ROLL FÖR SVERIGES NATIONELLA SÄKERHET

Nuvarande omvärldsläge inkluderar en rad x-faktorer. Den nationella säkerhetsrådgivarens uppgift är att hjälpa statsministern och regeringen att navigera bland de ständigt växande säkerhetshoten och bidra till en god handlingsberedskap.

HENRIK LANDERHOLM HAR HAFT FULLT UPP sedan han tillträdde som nationell säkerhetsrådgivare för två år sedan – en ny roll som inte funnits i Sverige tidigare. På agendan har bland annat funnits att bygga upp det nationella säkerhetsråd som han nu ansvarar för och som sysselsätter 70 personer, leda arbetet med att ta fram en ny nationell säkerhetsstrategi, agera rådgivare i Natobeslutsprocessen och samordna stödet till Ukraina inom Regeringskansliet.

– Min viktigaste uppgift är att finnas i Regeringskansliets och statsministerns närhet och stötta beslutsarbetet både i strategiska och operativa frågor som rör den nationella säkerheten. När något händer är min organisation noden för både krishantering, underrättelser och beredning när det gäller snabba förlopp, säger Henrik Landerholm.

Och händer saker gör det onekligen hela tiden. Samma dag som vi pratar handlar mediernas huvudnyheter till exempel om kabelbrott i Östersjön som misstänks ha uppkommit på grund av sabotage.

– Det här är inget jag kan gå in på närmare just nu. Men det är ett exempel på frågor där vi förser Regeringskansliet med de senaste lägesbilderna, berättar Henrik Landerholm.

HÖGSTA PRIO FÖR REGERINGEN

I den nationella säkerhetsstrategin slås fast att värnandet av Sveriges nationella säkerhet är regeringens viktigaste uppgift. Omvärldsläget gör dessutom att det brådskar att höja förmågan på en rad områden – vilket innebär krav på skyndsamhet och viss pragmatism.

– I det sammanhanget är min uppgift att smörja systemet så att det går snabbare att komma fram till gemensam uppfattning och agerande, säger Henrik Landerholm.

En viktig del i detta handlar om att ta fram beslutsunderlag för alla ärenden som rör den nationella säkerheten.

– Alla ärenden och frågor som regeringen ska fatta beslut om bereds först inom och mellan de elva departementen. När det gäller de långa linjerna spelar Försvarsdepartementet, Utrikesdepartementet och Säpo en central roll. Sedan 1 januari 2023 har vi haft mellan 35 och 40 gemensamma sammanträden. Dessa har ofta en tudelad agenda, där vi dels diskuterar större tematiska ämnesområden, dels aktuella ärenden och frågor, berättar Henrik Landerholm.

I praktiken innebär det att hans dagar är relativt mötestunga.

– En normal dag för mig handlar i första hand om interna möten med analys och samordning inom min egen organisation. Utöver det har jag många möten med

statsministern, statsrådsberedningen och de övriga departementen. Jag deltar också i regeringssammanträden och allmänna beredningar och föredrar vad som skett i aktuella Natoärenden. Utöver det följer jag också med på de flesta av statsministerns resor utomlands om det inte handlar om rena EU-frågor.

UTÖKAD KRISHANTERING

Det nationella säkerhetsrådet som Henrik Landerholm ansvarar för är uppdelat på fyra kanslier. Krishanteringskansliet som fanns redan tidigare är en av Regeringskansliets 24/7-funktioner.

– Min avsikt är att vässa kansliet så att det inte bara omfattar fredstida krishantering. Ambitionen är att även de mer hårda säkerhetsfrågorna successivt ska kunna hanteras i den omedelbara loopen. Ett utvecklingsprojekt är att skapa en läges- och ledningscentral som kan anpassas i storlek och komplexitet utifrån behov. Tanken är att skapa flexibilitet så att regeringen kan välja en lätt hand eller snabbt och tydligt ingripande ledarskap beroende på hur situationen ser ut, säger Henrik Landerholm.

Ny underrättelseutredning på gång

Kansliet för samordning av underrättelser är toppnoden för det svenska underrättelsesystemet.

– Här har vi inrättat ett nationellt underrättelseråd där statssekreterarna inom relevanta departement träffar underrättelsetjänsterna Must, Säpo och FRA regelbundet för att utbyta information av gemensamt intresse. Tanken är att minska klyftan mellan underrättelsetjänsten och det politiska skiktet. Vi har också tillsatt den största

Henrik Landerholm, tidigare nationell säkerhetsrådgivare. Foto: Ninni Andersson / Regeringskansliet

De viktigaste frågorna på Nationella säkerhetsrådgivarens bord just nu är kriget i Ukraina, Rysslands agerande, Europas och Amerikas agerande, den fortsatta Natointeraktionen och hur Sverige formar sin roll som Natomedlem. Foto: Aleksandra Ignateva / Shutterstock.com, AURA88 / Shutterstock.com, Magnus Liljegren / Regeringskansliet

underrättelseutredningen sedan 1974 som beräknas vara klar i juni, säger Henrik Landerholm.

Det nyinrättade Kansliet för utrikes- och säkerhetspolitiska frågor hanterar frågor som statssekreteraren för utrikesfrågor tidigare ansvarade för. Och i Kansliet för strategisk analys och samordning av frågor om nationell säkerhet hanteras långsiktiga frågor som inte har någon annan naturlig hemvist, till exempel geopolitik och teknik.

” MIN AVSIKT ÄR ATT VÄSSA KANSLIET.

Henrik Landerholm, nationell säkerhetsrådgivare

– Det gäller inte minst den kinesisk-amerikanska tvekampen som präglar den internationella säkerhetspolitiken vid sidan av Ukrainakriget. Ett annat exempel är hybridaktiviteter som har till syfte att splittra Europa i Ukrainafrågan, berättar Henrik Landerholm.

Vilka är de viktigaste ärenden du har på bordet just nu?

– Det allra viktigaste är kriget i Ukraina, Rysslands agerande, Europas och Amerikas agerande, den fortsatta Natointeraktionen och hur Sverige formar sin roll som Natomedlem. Därtill handlar det om att förfina våra olika system för den nya lednings- och lägescentralen. Underrättelseutredningen är ett annat viktigt spår. Sedan gäller det att ha koll på de internationella trender som

påverkar Sverige på kort och lång sikt. Det är en väldigt snabb och lätttröglig säkerhetspolitisk utveckling med lite för många x-faktorer som gör att läget är svårbedömt.

Vilka x-faktorer tänker du speciellt på?

– Dels handlar det om relationen mellan Kina och Ryssland, BRICS och ett globalt syd med växande ambitioner. Ryssland är visserligen på dekis men fokuset på upprustning av vapen och hybridvapen innebär att de bedöms som ett växande hot mot den europeiska säkerheten efter Ukraina. Den nya amerikanska presidenten, den kinesisk-amerikanska relationen, hur Natosamarbetet utvecklas och hur den nya amerikanska administrationen kommer att förhålla sig till Ukraina är några andra exempel. X-faktorerna har definitivt blivit fler än tidigare. Det gör det mer spännande – men svårare.

TEXT: SARA BERGQVIST

Den här intervjun gjordes när Henrik Landerholm fortfarande var nationell säkerhetsrådgivare. Vid hans avgång den 27 januari hade han haft posten i ungefär två år och eftersom artikeln framför allt har fokus på hans arbete under de två åren samt om uppbyggnaden av den nya funktionen nationell säkerhetsrådgivare så har redaktionsledningen beslutat att publicera reportaget i sin ursprungliga form trots Henrik Landerholms avgång.

Kristoffer Bäckström, chefredaktör

UNGDOMAR NYFIKNA PÅ UNIFORMSYRKEN

För att stödja ungdomar som är på väg att välja sin framtida yrkesbana anordnar Försvarsutbildarna kurser där deltagarna får bekanta sig med olika uniformsyrken.

DENNA GÅNG GENOMFÖRDES KURSEN i Karlskrona, och i stora drag ägnades en dag åt besök på Marinbasen, en dag tillbringades på flygflottiljen F17 och en halv dag vardera på kustbevakningen och räddningstjänsten. Dessutom samlade man under en dag ytterligare ett antal uniformsaktörer på kursgården Skönstavik där deltagarna fick information i ett stationssystem.

Försvarsutbildaren har pratat med fyra av de ungdomar som deltog på kursveckan. Det är slående hur omsorgsfullt de reflekterar över sina yrkesval och hur väl de sätter sig in i alternativen.

FÖRDEL MARINEN

Wiggo Fransén från Kalmar lutar mest åt att marinen blir hans framtid.

– Det här med uniformsyrken har intresserat mig ända sedan jag var liten. Jag såg upp till brandkåren när de kom i sina stora bilar, minns Wiggo.

– Fördelen med den här kursen jämfört med "öppet hus" och liknande är att här fanns det tid för mer djupgående information och för alla våra frågor.

Johanna Junesjö, Stockholm, är inriktad på universitetsstudier men funderar på om detta går att kombinera med ett uniformsyrke.

– Jag har volontärarbetat tidigare med Ukraina-flyktingar men är inte medlem i någon frivillig försvarsorganisation, säger hon och konstaterar att Marinbasen var det mest givande momentet.

– Där fanns mycket att titta på och lära sig. Det var väldigt annorlunda jämfört med ens vanliga liv. Men att få sitta i cockpiten på en JAS Gripen på F17 var också otroligt coolt.

FYSISKT OCH INTELLEKTUELLT

Simon Hollström från Norrtälje fick tips om kursen av en kompis som skulle dit. Han har blivit kallad till mönstring och hoppas bli antagen till militär grundutbildning.

– Jag tror att det kommer att bli extremt givande och lärorikt, hoppas Simon. Sitt intresse för uniformsyrken förklarar han så här:

– Jag vill ha ett arbete där jag på något sätt kan göra skillnad i samhället, något som är både fysiskt och intellektuellt utmanande. Vilket det blir har jag inte riktigt hittat svaret på än.

Tyra Bertilsson, Morgongåva, praktiserade i Försvarsmakten när hon gick i nian och har tidigare varit med i Försvarsungdom i Uppsala.

– Min dröm är att bli polis. Men den här kursen fick mig att hitta fler intressen inom uniformsyrkena.

Tyra vill ha ett yrke där vardagen varierar, inte göra samma sak varje dag i resten av sitt liv.

KURSCHEFENS HUVUDBRY

Kursen var långt ifrån fullsatt och kurschefen Dennis Persson är bekymrad över rekryteringen:

– Uniformsyrken är så mycket mer än militären, men vi har svårt att nå ut till ungdomar som inte redan är engagerade i någon frivillig försvarsorganisation.

Tyra får sista ordet:

– Jag vill starkt rekommendera den här kursen till alla som är osäkra på vad de vill göra i framtiden, eller vill få svar på sina frågor om olika uniformsyrken.

TEXT: JÖRGEN SJÖHOLM

Ett uniformsyrke på deltid är sjukvårdare i Hemvärnet. På Skönstavik fick kursdeltagarna information om detta och provade även på några praktiska sjukvårdsmoment. Foto: Jörgen Sjöholm

KUNSKAP SOM RÄDDAR LIV

Kunskaper i hjärt- och lungräddning är viktiga för hela samhället och hjärtstartare finns på allt fler platser omkring oss. Försvarsutbildarnas HLR-utbildning riktar sig direkt mot allmänheten.

Allt fler ur allmänheten vill lära sig hjärt- och lungräddning. Foto: Kristoffer Bäckström

JU FLER SOM KAN HJÄLPA TILL när olyckan är framme desto större chans har vi att rädda liv. Försvarsutbildarnas satsning på att utbilda fler instruktörer i hjärt- lung- räddning, som i sin tur kan utbilda allmänheten, finansieras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Idag finns det två instruktörer som lär blivande utbildare allt från konsten att öppna luftvägar till att hantera HLR-utrustningen. Under förra året arrangerade Försvarsutbildarna två utbildningar av instruktörer. Men fler behövs framöver för att möta efterfrågan från allmänheten, som är stor. Många vill känna sig väl förberedda om de kommer nära någon som till exempel har drabbats av hjärtstopp.

– Ofta har de som söker sig till instruktörsutbildningen redan någon form av sjukvårdskunskaper med sig och det är nästan en förutsättning, säger HLR-instruktören Annika Bengtsson som själv har en bakgrund som intensivvårdssjuksköterska.

KUNSKAPEN ÖKAR

Annika Bengtsson blev HLR-instruktör 2012. Hon ser till sin glädje att kunskapen kring hjärt- och lungräddning har ökat sedan dess. Under kommande år planerar Försvarsutbildarna att utbilda ytterligare ett 25-tal HLR-instruktörer.

– Sedan Försvarsutbildarna började erbjuda detta för nästan ett år sedan har vi genomfört fem utbildnings-tillfällen riktade till allmänheten, i Linköping och i Lund. Vikten av att lära ut hjärt- och lungräddning kan inte nog poängteras, när det väl behövs så måste det gå snabbt, säger Annika Bengtsson.

En stor utmaning har varit att hitta bra platser för utbildningen men nu har hotellkedjan Scandic visat sig behjälplig och upplåter lokaler på olika platser under tider då de själva inte har pågående konferenser.

Instruktörerna måste också vara goda pedagoger. Det är inte självklart en enkel sak att kunna förmedla sina kunskaper så att de når ända fram.

– Det är egentligen inte svårt men kunskaperna behöver tränas in i muskelminnet. Man behöver lära sig och därefter repetera och uppdatera sig själv med jämna mellanrum, säger Annika Bengtsson, som menar att repetitionen även har ett lugnande syfte, att man kanske inte blir så nervös vid ett skarpt läge om man har greppen och kunskaperna i färskt minne.

TEXT: BEATA HANSSON

● fakta hjärt- och lungräddning, HLR

2014 fanns det 9 835 hjärtstartare registrerade i Sverige. 2024 är antalet uppe i 25 512. Många av dem finns på arbetsplatser, butiker, sportanläggningar, skolor, kyrkor och andra offentliga platser.

Registerdata visar att under de senaste cirka 30 åren har överlevnaden efter HLR ungefär tredubblats. Under 2023 handlade det om totalt 1 501 personer som räddades till livet efter hjärtstopp i Sverige. Detta motsvarar en person var sjätte timme eller fyra räddade människoliv per dygn.

Källa: Svenska HLR-registret

INSTRUKTÖR – HLR, PLANERADE KURSdatum och kursorter 2025

Tylebäck: 16-18 maj

Väddö: 12-14 september

På Försvarsutbildarnas webbplats, under utbildning/hlr finns inplanerade tillfällen med hlr-utbildning för allmänheten.

PIONJÄRSOLDATER MED RÄTT ATT SPRÄNGA

Pionjärsoldaterna har en av de tuffaste och farligaste befattningarna inom Hemvärnet. Huvuduppgiften är att se till att förbandet kan ta sig fram och att fienden inte kan göra det. I praktiken innebär det därför att både kunna bygga och förstöra anläggningar.

DET ÄR EN TIDIG HÖSTMORGON när jag kommer körande bland de böljande gräsfälten på Ravlunda skjutfält tillsammans med Jerker Arkkliden, utbildningsofficer vid Södra Skånska Gruppen. Solen som precis börjat stiga ur havet färgar himlen orange och jag tänker att det här måste vara ett av de vackrast belägna skjutfälten i världen. Vid sidan av vägen snickras och riggas det redan för fullt när vi stannar till bakom en av de minibussar som använts för att köra ut de 24 deltagarna på grundkursen i

fältarbeten som jag är här för att besöka. Efter att ha filat på teorin i en vecka är det nu dags att testa allt i skarpt läge.

– Det här är vad hemvärnssoldater använder i krig för att minera stråk och vägar så att fienden inte kan ta sig fram, säger kurschefen Magnus Palmquist och pekar på de stridsvagnsminor, fordonsminor och försvarsladdningar som ligger uppradade i gräset framför oss.

Han förklarar hur de fungerar. De båda försvarsladdningarna är till exempel laddade med 450 respektive

Genom att använda minor och försvarsladdningar kan man hindra eller fördröja motståndarna när de rycker fram. På bilden riktar en av pionjärsoldaterna in Fordonsmina 13 mot den bil längre bort som är målet. Minan är laddad med 1 200 stålkulor.

Pionjärsoldaten Jakob gjorde lumpen som lastbilschaufför och jobbar som lastbilmekaniker civilt. För att få bli pionjärsoldat måste man ha minst tre månaders militärutbildning – det räcker inte med GU-F.

900 splitterkulor som når 50 meter både på bredden och djupet. Även fordonsminan 13 är laddad med stålkulor med riktad sprängverkan. Minan sätts på en ställning och sen riktar man in den och utlöser den för hand.

– Stridsvagnsminan läggs oftast ut manuellt och har stor sprängverkan för att kunna slå av band eller hjul på fordon och stridsfordon. Syftet med en minering är att sänka motståndarens anfallshastighet och tillfoga dem förluster, säger Magnus Palmquist.

DET HÄR GÖR PIONJÄRFÖRBANDEN

Hemvärnets pionjärförband finns på fyra olika håll i landet, Eksjö, Örebro, Falun och Boden. De är en nationell resurs som ska kunna hjälpa andra förband att röja undan hinder eller förhindra fiendliga styrkors framryckning. För att kunna göra det genomför de olika typer av fältarbeten, vilket kort och gott innebär olika typer av praktiska och strategiska arbeten som utförs i fält. Rent konkret kan det handla om sådant som att röja eller själva lägga ut minor, bygga eller spränga broar, röja eller blockera vägar och bygga skyddsvärn. Till sin hjälp har pionjärplutonerna vissa maskiner som lastbilar, hullastare och grävlastare.

För att få bli pionjärsoldat inom Hemvärnet behöver man ha gjort minst tre månaders militär grundutbildning – det räcker alltså inte med en GU-F.

– Det är inte ett krav men ett starkt önskemål att man också ska gå Förvarsutbildarnas grundkurs i fältarbeten. Utöver det kör vi en del egna kurser i minering och sprängtjänst, liksom i brobyggande, säger Per-Arne Skenberg, plutonchef för pionjärplutonen i södra militärregionen som är stationerad i Eksjö.

SKARPA MINOR OCH FÖRSVARSLADDNINGAR

Men alla som är med på grundkursen i fältarbeten idag är inte pionjärsoldater. Här finns även hemvärnssoldater och gruppchefer från insats- och bevakningskompanier.

– Den här utbildningen är bra för alla soldater. Enligt den nya organisationen ska det finnas en fältarbetssoldat i varje grupp med ökad förmåga inom fältarbeten, till exempel sprängtjänst och mintjänst, säger Jerker Arkliden, som också kvalitetssäkrar kursen.

När alla minor och försvarsladdningar är i ordning – ställs förflyttar vi oss till en kulle 600 meter längre bort. Bara de kursdeltagare som ska initiera laddningarna är kvar, iklädda kroppsskydd, dubbla hörselskydd, skyddsglasögon, hjälm och i skydd av en betongmur hundra meter från målobjekten som består av fordon, pappfigurer och stålplåt.

Efter en liten stund ser vi den första rökpelaren skjuta upp i luften.

– Man ser det ganska långt innan man hör det, påpekar kursdeltagaren Felix, när vi hör den första skarpa knallen strax därpå.

När alla laddningar är avfytrade är det dags för inspektion.

– Ta tio minuter och gå runt och titta ordentligt, kommenderar Magnus när vi kommit ner från kullen.

Skadorna är omfattande. Stridsvagnsminan som placerats en meter framför ett gammalt bilvrak har totalt demolerat fordonet och gjort en djup krater i marken. Ett annat fordon har fullt med hål i karossen efter fordonsminans stålkulor. Även pappfigurerna är fulla med hål. En av dem har dessutom blivit omkullslagen av en list som slitits bort från en av bilarna.

– Noterade ni kulan som fastnat i motorblocket? Där har den inte gått igenom även om resten av bilen ser ut som en schweizerost, konstaterar Magnus.

” EN KOMPIS ÖVERTALADE MIG ATT GÅ MED I HEMVÄRNET OCH DET ÅNGRAR JAG INTE.

Jakob, kursdeltagare

SPRÄNGER OLIKA OBJEKT

Efter en snabb lunch i fält är det dags för sprängtjänst. Vi förflyttar oss till ett område med ett litet rött plåtskjul i centrum. ”Målbodens bar” står det på väggen. Runt omkring baren finns diverse föremål utplacerade som ska sprängas: stenar, trä- och limträstockar, en betongmur, vajrar och järnvägsräls. Till sin hjälp har kursdeltagarna nu fått ammunition i form av sprängdeg, pentylstubin som har egen sprängverkan i sig, krutstubin och sprängpatroner. En av instruktörerna tar mitt block och ritar snabbt upp hur en fungerande tändkedja kan se ut: Först kommer en krutstubin med lång brinntid, därefter en sprängpatron med riktad sprängverkan som är apterad på en pentylstubin. Denna är inbakad i sprängdeg som är fäst direkt på föremålet som ska sprängas. För att initiera laddningen tänder man krutstubinen med hjälp av en tändsticka.

– För att personalen ska hinna komma i skydd eller ta sig ut ur riskområdet måste man ha rätt längd på krutstubinen utifrån brinntid och när sprängningen ska ske. Brinntiden för krutstubinen är en halv meter per minut. Pentylstubinen detonerar däremot med mycket hög hastighet, cirka 6 500 meter per sekund, säger Magnus.

LÄR SIG ATT BERÄKNA RISK

Kursdeltagarna delas in i olika stationer där de får jobba ihop två och två. Efter att ha mätt dimensionen på de olika objekten får de göra laddningsberäkningar för att ta fram rätt mängd sprängmedel. De tar också fram riskområde för splitter och buller med hjälp av det säkerhetsreglemente som finns. I tabellerna som används tar man hänsyn till

Pionjärsoldaterna fick lära sig att spränga bort dörrar och fönster för att kunna forcera byggnader. Här har man använt en fyrkantsladdning med pentylstubin.

mängden sprängmedel, typ av material som ska sprängas och andra faktorer av betydelse, som markförhållandena.

– Det man också ska komma ihåg är att tänka på stridsekonomin och inte använda mer sprängmedel än som behövs. Vi vill inte att materialet ska ta slut när vi befinner oss i strid, påpekar Magnus.

Första uppgiften blir dock att snabbt snickra ihop några trädörrar och träluckor till skjulet – att vara pionjärsoldat innebär lika mycket att kunna bygga ihop saker som att förstöra dem.

– Vad ska vi spränga, fönster eller dörr? Äh, vi tar fönster, säger pionjärsoldaten Jakob till stridspartnern Sebastian när allt är färdigbyggt.

Alla som jobbar med skjulet använder bara pentylstubin, inte sprängdeg.

– Den ser så harmlös ut, precis ut som kolasnören, påpekar en av de andra kursdeltagarna som är i full färd med att ringla pentylstubin som en fyrkantsladdning på en dörr. I botten sitter dubbelhäftande tejp så att pentylen ska hålla sig på plats. När laddningen är klar ser den ut som en fyrkantig labyrint.

– Om det är en trädörr sätter man laddningen på sidan för att kunna skjuta av gångjärnen. På en ståldörr funkar oftast inte det. Där sätter man laddningen på mitten i stället för att få stålet att vika sig, säger Magnus.

GÄLLER ATT HÅLLA SIG SKÄRPT

Några av pionjärsoldaterna som är med på utbildningen har varit med länge, andra är nya i gamet.

– Jag är inne på min tredje runda inom Försvarsmakten efter att ha bott utomlands några år. I grund och botten är

jag gammal jägarsoldat från lumpen och fick prova på att spränga en hel del redan då. Nu har jag varit pionjärsoldat i tre år. Jag har aldrig gillat att skjuta, men däremot att hålla på med sprängning. Det är ingen scoututflykt direkt, utan det gäller att vara jäkligt skärpt, annars kan dåliga saker hända. Därför är det också bra att gå den här kursen som uppfräschning då och då – senast jag gjorde det var för två år sedan, berättar pionjärsoldaten Jonas.

För Jakob som varit pionjärsoldat i snart två år är det däremot första gången. När han muckade 2020 efter att ha gjort lumpen som lastbilschaufför på T2 i Skövde trodde han aldrig att han skulle bära uniform igen.

– Men så var det en kompis som övertalade mig att gå med i Hemvärnet och det ångrar jag inte. Pionjär kändes som den roligaste militära formen, där man också kan göra stor nytta civilt – till exempel genom att bygga broar vid katastrofer och även hjälpa till om det blir bränder, säger han.

Hans huvudsyssla som pionjärsoldat är att köra lastbil – en pionjärpluton består i regel av 37 personer där några av dem är rena lastbils- eller maskinförare. Här finns också en stridssjukvårdare. Samtliga pionjärer ingår dessutom i ordinarie stridsstyrka och är utbildade på handeldvapen.

– Den här kursen har varit jättebra och något jag starkt kan rekommendera. För min del har jag fått många lärdomar med mig som jag kan ta med mig hem till gruppen och de som inte gått den ännu, säger Jakob.

VARIT MED PÅ FLERA ÖVNINGAR

Jonas har redan hunnit vara med på flera övningar som pionjärsoldat. Under hösten har det blivit både en KFÖ (krigsförbandsövning) och en SÖF (särskild övning förband).

– Vi övar på det vi ska kunna utföra om det behövs. På krigsförbandsövningen hade vi till exempel utbildning i

hur man hanterar avståndsutlagda minor som skjutits ut med artillerigranater från flyg, berättar Jonas.

En sak som han dock inte hunnit öva på än är att bygga broar, vilket är en av pionjärsoldaternas huvuduppgifter.

– Däremot var jag med och plockade ner en bro under Aurora, berättar han.

Som en del av det materiel som pionjärplutonerna har tillgång till finns krigsbro 4, en aluminiumbro som går relativt snabbt att bygga och som har en total spännvidd på 25 meter.

”DET ÄR ETT STARKT ÖNSKEMÅL ATT MAN OCKSÅ SKA GÅ FÖRSVARsutbildARNAS GRUNDKURS I FÄLTARBETEN.”

Per-Arne Skenberg, plutonchef för pionjärplutonen i södra militärregionen

– Bron består av ett antal balkar som monteras ihop som en byggsats. Man börjar med att bygga en lättare nos och efterhand som man skjuter ut nosen på lanseringsrullar bygger man vidare med själva bron. När hela bron är byggd sänks den ner på landfästena, berättar Jerker Arkliden.

Mindre dikesbroar kan byggas genom att man fyller ett dike med stockar och sedan schaktar över med fyllnads- massor och grus, för att de skall bli körbara för avsedd trafik.

– Virket i botten gör att vattnet fortfarande kan rinna förbi. På så vis kan man göra en enklare broförbindelse, säger Jerker.

Pentylstubinen får inte korsa sig själv utan måste vara sträckt för att inte tändkedjan ska avbrytas. Trots det funkar det att skarva den – men man måste knyta hårt.

SKILLNADEN MELLAN PIONJÄR-, INGENJÖR- OCH FÄLTARBETSSOLDATER

Det är Försvarsutbildarna som ansvarar för både utbildning och rekrytering av pionjärsoldater till hemvärnsförbanden. I praktiken sker rekryteringen dock ofta internt.

– Många av pionjärerna hos oss kommer från övriga bataljonen. Vi har ett väldigt bra samarbete inom den när det gäller personalförsörjning. Om någon vill göra något annat eller ha fler eller färre dagar försöker vi erbjuda en annan roll så att vi får behålla dem inom Hemvärnet. Det lättaste sättet att söka sig till pionjärplutonerna är annars att gå in på ”Mitt Försvarsmakten” och anmäla sitt intresse där, säger Per-Arne Skenberg.

Många av pionjärsoldaterna har tidigare gjort sin värnplikt inom ingenjörsförbanden.

– De liknar pionjärplutonerna, men har mycket mer utrustning till förfogande, till exempel splitterskyddade bandvagnar, pansarterrängbilar och broläggare- och ingenjörsbandvagnar på stridsvagnschassi. Våra förband är också betydligt mindre. Rent organisatoriskt går vi under bataljonsstaben i fredstid, på samma sätt som CBRN-förbanden, berättar Per-Arne.

Utöver det finns också fältarbetssoldater inom såväl insats- som bevakningskompanierna. De har i princip samma uppgifter som pionjärsoldaterna, men på en mer grundläggande nivå.

Något som nästan alla jag pratar med nämner är den goda sammanhållningen. Och den känns när man är på plats. Stämningen är ovanligt god och det märks hur alla stöttar och hjälper varandra. Det var också det som fick Per-Arne att ge sig in på pionjärbanan efter en lång rad andra befattningar inom det militära.

– Första övningen jag var med på som pionjärsoldat övade vi minstrid och sprang med en stridsmina i vardera hand. Jag brukar säga att det regnade en gång på den övningen och det var från det att vi ryckte in tills vi ryckte ut. Ändå var det ingen som gnällde. Då bestämde jag mig för att det här är ett gäng jag vill jobba med i framtiden också, säger Per-Arne.

TEXT OCH FOTO: SARA BERGQVIST

● fakta

DÄRFÖR HETER DET PIONJÄRSOLDAT

Ordet pionjär har en militär betydelse redan från början och kommer ursprungligen från det franska ordet ”pionnier”, som betyder nybyggare eller fotsoldat. Pionjär har sedan kommit att användas även i andra sammanhang i betydelsen föregångsman eller banbrytare.

LITEN ORDLISTA

Pi-soldat och pipluton: Förkortning för pionjärsoldat respektive pionjärpluton.

Farb-soldat: Förkortning för fältarbetssoldat.

Ing-soldat: Förkortning för ingenjörssoldat.

GU-F: Grundläggande militärutbildning för frivilliga, 14 dagar.

ARBETSGRUPPERNA STÄRKER SVERIGES TOTALFÖRSVAR

Försvarsutbildarnas arbetsgrupper tar bland annat fram kurser och ser över försörjningen av instruktörer för att stärka Sveriges totalförsvar och motståndskraft i kris och krig.

Det var första gången Lars Holmqvist var med i en arbetsgrupp. Han beskriver arbetet som inspirerande, men inte utan utmaningar. "Vi drabbades, som så många andra, av motsättningen mellan hög ambition och lite tid till förfogande men jag tror att vi lyckades med vårt uppdrag." Foto: Privat

– VÅRT MÅL ÄR ATT STÄRKA Sveriges försvarskraft på alla nivåer. Även den som inte kan gå med i Hemvärnet kan bidra genom att bygga upp ett matförråd och lära sig hantera desinformation, säger Lars Holmqvist, medlem i arbetsgruppen *Tillsammans försvarar vi Sverige* (TFVS).

Inom Försvarsutbildarna finns det många olika arbetsgrupper, vars uppdrag bland annat är att utveckla föreläsningar och kurser. Föreläsningar är öppna för allmänheten, medan kurser i princip bara är öppna för personer som är på väg mot ett avtal hos en myndighet. Exempel på detta är föreläsningen *Tillsammans försvarar vi Sverige* och kursen *Civil beredskap*.

REVIDERAD FÖRELÄSNING

Lars Holmqvist, som är civilist och reservofficer, var medlem i arbetsgruppen för *Tillsammans försvarar vi Sverige* tillsammans med gruppleddaren Tommy Jeppsson. De har arbetat länge med totalförsvarsinformation tillsammans och i april 2024 fick de i uppdrag att bilda en arbetsgrupp och ta fram nytt material för konceptet *Tillsammans försvarar vi Sverige*.

– Materialet skulle bestå av tre delar: en omvärldsanalys, vårt försvar och individens roll, säger Lars Holmqvist.

Arbetet med materialet mynnade ut i en två timmar lång föreläsning.

– Både medlemmar i frivilligörelsen och allmänheten är målgruppen, informationen är viktig för varje svensk.

Arbetsgruppen tog dessutom fram en kurs för att utbilda de informatörer som ska hålla föreläsningen och som ni träffar på sidan 4 och 5 i det här numret. Utöver arbetsgruppen deltog dessutom en referensgrupp i arbetet. Den bestod av en representant från Försvarsmakten och tre från Försvarsutbildarna.

– Tillsammans genomförde vi ett antal avstämningsmöten under resans gång. Där presenterade vi hur vi hade tänkt och visade hur långt vi kommit. Referensgruppens återkoppling var konstruktiv, inte minst i fråga om att hålla nere antalet bilder.

LÖPANDE ARBETE MED CIVIL BEREDSKAP

Anna Torndahl leder arbetsgruppen som arbetar med kurserna inom Civil beredskap. I hennes arbetsgrupp jobbar tre medlemmar, handplockade för sina specialistkompetenser. Den här arbetsgruppen arbetar löpande, till skillnad från arbetsgruppen för *Tillsammans försvarar vi Sverige*, som hade ett tidsbegränsat uppdrag.

Arbetsgruppens uppgift är framför allt att säkerställa kvaliteten på undervisningsmaterialet.

De stöttar också kursernas instruktörer och informerar om nyheter.

Anna Torndahl leder arbetsgruppen som arbetar med kurserna inom Civil beredskap. Foto: Anna Karlsson

Bengt-Olof Svensson handplockades till arbetsgruppen när han pensionerades från sin tjänst på Trafikverket. Foto: Privat

– En viktig uppgift för arbetsgruppen är att skapa en gemenskap. Instruktorerna arbetar inte alltid tillsammans, men de ska känna att instruktörsgruppen är ett tydligt "vi" på tolv personer, säger Anna Torndahl.

Arbetsgruppen har också som uppgift att se över försörjningen av instruktörer och föreslå personer som kan vara lämpliga.

– Vi har många som söker, det kan vara 30 sökande där bara ett fåtal har rätt kompetens. Det är därför viktigt att medlemmarna i arbetsgruppen arbetar kontinuerligt med att hitta nya instruktörer till vår årliga instruktörskurs.

VÅRT MÅL ÄR ATT STÄRKA SVERIGES FÖRSVARSKRAFT PÅ ALLA NIVÅER.

Lars Holmqvist, medlem i arbetsgruppen
Tillsammans försvarar vi Sverige (TFVS)

Medlemmarna i arbetsgruppen för *Civil beredskap* har gedigen erfarenhet av krisberedskap och civilt försvar. En arbetar på Försvarshögskolan. De andra två är nyblivna pensionärer och kommer från många års arbete inom krisberedskap och civilt försvar hos olika beredskapsmyndigheter.

– Alla i arbetsgruppen är även instruktörer. De vet vad som händer i yttersta linan när de undervisar, vilket jag ser som en styrka när de tar fram nytt kursmaterial och söker efter nya instruktörer, säger Anna Torndahl.

Hon beskriver samarbetet i gruppen som mycket bra.

– De har en god spridning i kompetens. Alla tre är oerhört ambitiösa. Under det här året har de lagt stor energi på att uppdatera undervisningsunderlaget. Det hänger givetvis ihop med att civilt försvar utvecklas så snabbt.

BRED KOMPETENS

Bengt-Olof Svensson blev formellt medlem i arbetsgruppen i januari 2024. Som yrkesverksam arbetade han länge med frågor som rör civil beredskap och totalförsvar på olika myndigheter. Han avslutade sitt yrkesliv på Trafikverket och kort därefter handplockades han av Anna Torndahl till arbetsgruppen.

– Jag har varit kurschef och instruktör på kurserna i civil beredskap sedan 2017. Att vara en del av arbetsgruppen är spännande och våra kompetenser kompletterar varandra mycket väl, säger han och fortsätter:

– Jag kan tillföra en förståelse utifrån den civila myndighetssidan, medan min ena kollega jobbar på Försvarshögskolan och den andra fortfarande forskar. De har en mycket mer uppdaterad kunskap än jag, vilket är lärorikt även för mig.

Bengt-Olof Svensson beskriver arbetet i sin arbetsgrupp som både stimulerande och viktigt.

– Bilden av mitt första år är väldigt positiv. Jobbet har hittills mycket handlat om att revidera kursmaterialet och se till att det är uppdaterat. Det händer väldigt mycket på området.

Det är också en av utmaningarna. Tiden är begränsad, även för en nybliven pensionär.

– Jag har även andra uppdrag, och det gäller att hålla igång både kropp och knopp. Min hustru brukar säga: "du har aldrig slutat arbeta". Och det stämmer ju.

Bengt-Olof Svensson råder den som är intresserad av att komma med i en arbetsgrupp att först bli instruktör.

– Har du spetskompetens? Sök som instruktör. Kansliet väljer sedan ut deltagare till arbetsgrupperna när nya behov uppstår. Vi vill gärna få in personer som jobbat på en myndighet, i en region, kommun eller liknande. De tillför väldigt mycket.

TEXT: CHRISTOFFER HIDING

EXEMPEL PÅ ARBETSGRUPPER I FÖRSVARSUBILDARNA

Arbetsgrupp GU-F

Arbetsgrupp Civil sjukvård

Arbetsgrupp Skogbrandsbekämpning

Arbetsgrupp Informatör Tillsammans försvarar vi Sverige

Två olika arbetsgrupper som utvecklar CBRN-kurser för Trafikverket respektive Sjöfartsverket

En arbetsgrupp som tog fram lektionsunderlag till en ny civil skyddsvaktkurs

Arbetsgrupp För din säkerhet!

Arbetsgrupp revidering av För din säkerhet!

En arbetsgrupp som utvecklar stöd för ordföranden och på sikt även sekreterare i våra förbund

Arbetsgrupp HLR för allmänheten

Arbetsgrupp nätbaserade torsdagsföreläsningar

NOTISER FRÅN FÖRBUNDEN

BARN-HLR UTBILDNING

FÖRSVARsutbildarna Skaraborg inbjöd till en medlemsaktivitet i form av kurs i Barn-HLR (hjärt-lung livräddning). Sammanlagt hörsammade nio deltagare inbjudan. Kursen genomfördes av ambulanssjuksköterskan Lars Carlsson. Platsen för genomförandet var ambulansstationen i Skövde.

Utbildningen bestod av olika delar; identifiera ett hjärtstopp hos barn, ge konstgjord andning, hjärtkompressioner samt att kunna åtgärda ett luftvägsstopp (sätta i halsen).

Det var en intresserad och duktig skara som samlats och samtliga deltagare visade på en bra övningsdisciplin, vilket också bekräftades av att deltagarna var nöjda med utbildningen.

Ett stort tack till Skövde ambulansstation för lån av lokalen och till ett Hjärt-säkert Skaraborg för lån av dockor.

TEXT: HANS INGEBERT

Åtgärdande av luftvägsstopp på spädbarn. Foto: Lars Carlsson

Konstgjord andning genom inblåsning. Foto: Lars Carlsson

Bästa sättet att rekrytera är att synas. Foto: Anders Vikdahl

STORT INTRESSE FÖR FÖRSVARsutbildarna UNDER SELÅNGER MARKNAD

DET ÄR VIKTIGT ATT SYNAS och berätta om vår verksamhet, och det gjorde Försvarsutbildarna under Selångers marknad. Ett arrangemang som lockar runt 100 000 besökare.

– Intresset bland besökarna var stort och många intresseanmälningar gjordes till de frivilliga försvarsorganisationerna (FFO). Flera som besökte vår monter hade velat göra lumpen men av olika skäl inte blivit antagna. Vi kunde då erbjuda dem en alternativ väg in i Försvarsmakten som specialist, via en frivillig försvarsorganisation, till en befattning i Hemvärnet.

Störst intresse var att bli sjukvårdare eller förare, säger Anders Vikdahl från Sundsvalls försvarutbildarförening och som även är aktiv i Försvarsutbildarna Västernorrland.

Fördelen med att alla FFO står intill varandra är att man hjälps åt att rekrytera. Man lyssnar av vad personen i fråga har för intresse och kan hänvisa rätt på en gång, ingen kan göra allt men alla kan göra något, säger Anna Arvidson från Sundsvalls försvarutbildarförening samt Försvarsutbildarna Västernorrland.

Försvarsutbildarna deltog tillsammans med flera frivilliga försvarsorganisationer och Hemvärnet. Vi fick bra stöd med materiel från Västernorrlandsgruppen och I 21.

TEXT: ANNA ARVIDSSON

Bertil Garpland informerar om Försvarsutbildarnas verksamhet.
Foto: Soldathemmet

INFORMATIONSDAG PÅ SOLDATHEMMET

GÖTEBORGS SOLDATHEM har en veteran- och anhöriggrupp och den 19 november var Försvarsutbildarna Göteborg inbjudna för att berätta om Försvarsutbildarna i allmänhet och om Göteborgsförbundets verksamhet. För den som vill besöka soldathemmet så ligger det på Amf4 i samma byggnad som militärrestaurangen, även kallad "stora oset".

TEXT: TEXT: BERTIL GARPLAND

ÖVNING HÖSTSOL

UNDER ÖVNINGEN "HÖSTSOL" som gick av stapeln på Svea Livgarde i Kungsängen tränades ett antal hemvärnsbataljoner från Militärregion Mitt. Under övningsveckan fick soldaterna även följa mediernas logik och ta del av medieträning. Förbundet Criscom medverkade genom att Niclas Peyron, Stefan Borg och Beata Hansson skrev, intervjuade och filmade.

TEXT: BEATA HANSSON

Från vänster: Niclas Peyron, Beata Hansson och Stefan Borg. Alla medlemmar i Criscom, som genomförde Mediagaming under övningen Höststorm på Livgardet vecka 46-47. Foto: Filippa Lundberg Blixt / Försvarsmakten

PÅ GATOR OCH TORG!

FÖRSVARsutbildarna UMEÅ VAR MED i uppdraget att stötta Myndigheten för samhällsskydd och beredskap med att marknadsföra den nya broschyren "Om krisen eller kriget kommer" samt svara på frågor. Föreningen hade medlemmar på plats i centrala Umeå vid fyra tillfällen från julhandels-uppstarten den 1:a advent. Slutsatsen är att spridandet av broschyren till hushållens brevlådor över lag fungerat bra. Bara ett fåtal hade inte fått broschyren. Flera tog däremot

en extra broschyr för att ha i exempelvis fritidsboendet. Huvuddelen, av de som det talades med, hade tittat igenom broschyren, även om det kunde vara lite si och så med ifall personen på riktigt hade reflekterat över den egna krisberedskapen i händelse av kris.

TEXT OCH FOTO: RICKARD EKLUND

Lansering av broschyren "Om kriget eller kriget kommer".

Segrarna f.v. Axel Bergman juniorklassen, Valter Andersson veteranklassen och Morgan Andersson seniorklassen.

FÖRBUNDSMÄSTERSKAP I LUFTGEVÄR 2024

DET ÅRLIGA FÖRBUNDSMÄSTERSKAPET i luftgevärsskytte för medlemmar i Försvarsutbildarna Skaraborg har genomförts i Skytteladan Axvall. Tävlingen organiserades och genomfördes i samverkan med Axevalle skytteförening och tävlings- och skjutledare var Hans Ericsson.

Deltagarna indelades i tre tävlingsklasser; junior, senior och veteran. Samtliga klasser var representerade. Skjutställningen i samtliga klasser var sittande med stöd. Tävlingsmedaljer utdelas till de tre bästa i varje klass. För 2024 utkorades följande medaljörer:

Junior	Poäng
1. Axel Bergman	191
2. Alina Pohl	188
Senior	Poäng
1. Morgan Andersson	198
2. Mats Gustafsson	194
3. Leif Wetterlid	193
Veteran	Poäng
1. Valter Andersson	199
2. Harry Brandkvist	190
3. Hans Ingbert	183

TEXT OCH FOTO: HANS INGBERT

FÖR DIN SÄKERHET!

FÖR DIN SÄKERHET! ÄR TEMAT för ett informationspass riktat till allmänheten och som genomförs av Försvarsutbildarna Skaraborg på uppdrag av Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap. Närmast genomfördes informationen i Odensåkers bygdegård för 26 intresserade åhörare. Informatörer från Försvarsutbildarna var Tilda Rosenkvist och Emma Johansson.

Under kvällen orienterades deltagarna om hur man kan klara sig vid effektbortfall (strömbortfall), störningar i färskvattenförsörjningen och vad man som enskild behöver i sin krislåda för att säkerställa draglig överlevnad.

Ett tillfört pass handlar också om grunder i första hjälpen samt vad man kan göra för att skydda sig om Sverige skulle bli inblandat i en väpnad konflikt.

Förbundet genomför fyra sådana utbildningstillfällen per år på olika platser i Skaraborg.

TEXT: HANS INGBERT

Emma orienterar om PET-flaskan betydelse. Foto: Magnus Lundell

FDS!, UKRAINA OCH RYMDKRIG I FOKUS VID FÖRSVARSinFORMATION I VÄXJÖ

NÄRMARE 50 PERSONER pausade sina julförberedelser en lördag i december och ägnade sig åt en heldag med försvarsinformation i Växjö. Det var Försvarsutbildarna i Kronobergs län som bjöd in till en välfylld dag bestående av tre delar.

Det började med ett mycket uppskattat utbildningspass i För din säkerhet! (FDS!). Därefter följde två intressanta föreläsningar, där den första handlade om vem som blir soldat när kriget kommer på riktigt. Det var Försvarsmaktens instruktör Håkan Strandmark som berättade om sina erfarenheter av att

snabbutbilda ukrainare till soldater i Storbritannien. Han hade mycket intressant att berätta om sina tre månader som instruktör för blivande soldater i skarpt läge. Dagen avslutades med en föreläsning av chefen för Försvarsmaktens rymdavdelning, överstelöjtnant Johan Nyström. Han berättade initierat om hur läget är när det gäller krigföring i rymden, och det var särskilt intressant med tanke på det säkerhetspolitiska läget.

TEXT: ANNIKA SAND

Intresserade åhörare under föredraget.

FÖRSVARSFORUM I LUND

ONSDAGEN DEN 6 NOVEMBER 2024 arrangerade Reservofficersföreningen i Skåne FörsvarsForum på statsvetenskapliga institutionen vid Lunds universitet. Evenemanget lockade 157 deltagare som fick ta del av insiktsfulla föredrag och en engagerande paneldebatt under ledning av professor emeritus Magnus Jerneck.

Föredragen belyste Sveriges säkerhetspolitiska situation ur både krigsvetenskapligt och politiskt perspektiv. Överste Anders Emanuelson och diplomat Jan-Erik Lundin från Kungliga Krigsvetenskapsakademien gav sina analyser, medan riksdagsledamöterna Alexandra Anstrell (m), även ordförande för Svenska Lottakåren, och Hanna Gunnarsson (v), ledamot i försvarsutskottet, bidrog med politiska reflektioner.

Efter föredragen fick deltagarna möjlighet att nätverka och reflektera över innehållet under en kort fikapaus, innan paneldebatten tog vid.

Kvällen avrundades med att föreningens projektledare Hans C. Åkesson tackade föreläsarna och överlämnade uppskattande gåvor som mottogs med varma applåder.

Huvudman för arrangemanget var Försvarsutbildarna genom Skåneförbundet, som tillsammans med Reservofficersföreningen i Skåne stod för en mycket uppskattad kväll om aktuella försvarsfrågor.

TEXT OCH FOTO: KENNETH ADLER

CELEBERT BESÖK

VID ÅRETS SISTA FÖRBUNDSSTYRELSEMÖTE besöktes Skaraborgsförbundet av Överstyrelsens ordförande för Svenska Försvarsutbildningsförbundet, Johan René. Han följde mötet med stort engagemang och tillförde synpunkter. Sammanfattningsvis var Johan René mycket nöjd med förbundsstyrelsens sammansättning och åldersfördelning samt inte minst av uppgiftsfördelningen mellan styrelsefunktionärerna. Skaraborgsförbundets ordförande, överste Stefan Pettersson, deltog också i mötet.

Årets sista styrelsemöte hade som huvudinriktning att fastställa Verksamhetsplan 2025. Förbundets verksamhetsdelar består av fyra delar; uppdragsutbildningar ställda av Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, exempelvis Grundläggande soldatutbildning för frivilliga respektive För Din Säkerhet!, utbildning för Försvarsungdom Skaraborg, rekrytering mot avtalsbefattningar främst i Hemvärnet, totalförsvarsupplysning samt medlemsevent. Sammantaget inklusive årsmöte och styrelsemöte uppgår antalet aktiviteter till drygt 40.

I övrigt behandlades uppföljning av höstens aktiviteter där ungdomskursen tema armé stod i fokus. Ett uppdrag i form av en veckokurs som genomförs i samverkan med de olika regementena i Skaraborg.

TEXT: HANS INGBERT

Överstyrelsens representant Johan René i samtal med förbundets ordförande Stefan Pettersson. Foto: Karin Sandén

KRÖNIKAN

Christina Malm. Foto: Micael Carlsson

ALLA HAR EN PLATS ATT FYLLA I TOTALFÖRSVARET

LAGEN OM TOTALFÖRSVARSPLIKT i sin nuvarande form har sedan 1994 varit en grundpelare i Sveriges försvarspolitik. Det har varit några år med "hack i skivan", men sedan den återaktiverade värnplikten 2017 har begreppet totalförsvar åter fått en central roll i samhället. Totalförsvarsplikten är unik i sin utformning då den omfattar hela befolkningen mellan 16 och 70 år. Den bär på en idé om att varje medborgare har en roll att spela i landets försvar – oavsett om det sker genom en militär eller civil roll och det står också om "individens skyldighet att bidra med sina egna kroppskrafter i totalförsvaret".

DEN VIKTIGA TOTALFÖRSVARSPLIKTEN

Från Pliktverkets perspektiv är totalförsvarsplikten hjärtat i arbetet med att säkerställa att Sveriges försvar är personalförsörjt för de krigstida utmaningarna. Pliktverket ansvarar för att mönstra och välja ut de individer som är bäst lämpade att genomföra grundutbildning med värnplikt och bli krigsplacerade i Försvarsmaktens krigsorganisation. Inom en snar framtid kommer det säkert även bli mönstring för grundutbildning med civilplikt. De som inte blir kallade till mönstring är inte bäst lämpade för värnplikt eller civilplikt, men de är lämpliga för andra uppgifter som också behövs i totalförsvaret. Alla har en plats att fylla, och här spelar de frivilliga försvarsorganisationerna en viktig roll.

Försvarsutbildarna fungerar som en brygga mellan staten och medborgarna, där de ger individer möjlighet att bidra med sina färdigheter och sitt engagemang på ett sätt som ligger i linje med deras personliga förmågor och intressen. Dessutom utbildar Försvarsutbildarna specialister inom många områden som är viktiga för totalförsvaret, vilket ytterligare bidrar till att säkerställa Sveriges förmåga att möta framtida hot.

De frivilliga försvarsorganisationerna erbjuder utbildning, rekrytering och resurser som stärker såväl det militära som det civila försvaret. Ett tydligt exempel på att alla behövs. Ett exempel är den utbildning som Försvarsutbildarna bedriver, där nu ett ökande antal personer genomför grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F). De blir sedan specialister i Hemvärnet och blir då också en del av Försvarsmaktens krigsorganisation.

UTHÅLLIGHET HOS DE FRIVILLIGA

Jag vill också påminna om att de frivilliga försvarsorganisationerna aldrig trodde på den "eviga freden". Medan många i övriga delar av samhället såg försvaret som något som inte längre var lika viktigt, visade dessa organisationer och deras hängivna medlemmar en djup förståelse för hur avgörande ett starkt försvar är för ett lands trygghet och suveränitet. Efter Rysslands olagliga annektering av Krim 2014 fick försvaret stort fokus igen och tack vare uthålligheten hos de frivilliga försvarsorganisationerna kunde deras verksamhet öka och utbilda ännu fler frivilliga. Försvarsutbildarna har nu också en avgörande roll för att stärka försvarsviljan och engagemanget hos alla sina nuvarande och kommande medlemmar.

I en tid av ökad geopolitisk osäkerhet och nya typer av hot blir det tydligare än någonsin att varje pusselbit i totalförsvaret har sin plats – och att Försvarsutbildarna är en av dessa pusselbitar.

Avslutningsvis kan jag konstatera att totalförsvarsplikten, i kombination med de frivilliga försvarsorganisationernas engagemang, ger Sverige en unikt stark position att möta framtidens utmaningar.

CHRISTINA MALM, generaldirektör
Plikt- och prövningsverket

UTMANA DIG SJÄLV PÅ ETT VINTERFRÄLST CAMP ÅNN

Söker du en utmaning eller en plats för att hålla en utbildning i vintermiljö? Camp Ånn är en av Försvarsutbildarnas fem kursgårdar och är belägen i de snörika jämtländska fjällen.

Camp Ånn ligger vid foten av Snasahögarna med stabila och snösäkra vintrar. Foto: Camp Ånn
Lilla bilden: Ulf Olofsson är vd på Camp Ånn. Foto: Camp Ånn

KURSGÅRDEN LIGGER I EN MILJÖ som är perfekt för praktiska övningar för vinterstrid såsom skidmarscher och vinterskytte. Camp Ånns skjutbanor är till för användning av kulvapen och har ett skjutavstånd upp till 300 meter. Den gör det möjligt för besökarna att utföra grundläggande skjutövningar och precisionsskjutningar vid olika avstånd som ett moment i sina kurser. Upp till 24 skyttar får plats samtidigt.

– Behovet av skjutbanor för vinterövning har växt och det ser vi som en möjlighet för Camp Ånn. Vi vill utveckla skjutbanornas kapacitet för att möta det växande behovet från vår militära kundbas, berättar Camp Ånns vd Ulf Olofsson.

VINTERÖVNING

Det som gör banan extra attraktiv just nu är dess egenskaper på vintern. För att förebygga rikoschetterande kulor även vid låga minusgrader, är banan utrustad med miljökulfång som också är bra för miljön då den med hjälp av ett metallraster fångar upp kulfragment som annars kunnat vara giftiga för naturen.

Det finns tillgång till bra logi med vandrarhemsstandard och en stor matsal där rejäl, näringsrik och god husmanskost serveras. Kursgården ligger avskilt i ett område där besökarna kan öva ifred. Samtidigt är den lättillgänglig tack vare närheten till flygplatsen i Vaernes, motorvägen E14, tågstation samt turistorter som Storlien och Åre.

Anläggningen är civil och kundgruppen är främst militär, men Camp Ånn är även öppen för exempelvis företag som letar efter plats för en konferens eller kurs och för privatpersoner som vill uppleva vinterlandskap. Även

räddningstjänsten har kurser här. Camp Ånn erbjuder till exempel elljusspår, skridskoåkning på Ånnsjön och toppturer i närliggande fjällområden.

PERSONLIGT BEMÖTANDE

Ulf Olofsson säger att besökarna får högre prioritet och mer utrymme på Camp Ånn än de hade fått på ett regemente och att alla besökare får ett personligt bemötande.

– Vi på Camp Ånn sätter en ära i att försöka tillgodose varje besökares specifika behov. När det gäller de kurser som anordnas kan vi hjälpa till med vissa moment, men kursdeltagarna tar med sig sina egna specialkompetenser och utrustning, säger Ulf.

Sista kursen för 2024 genomfördes i oktober och därefter har det varit uppehåll på Camp Ånn. Verksamheten kommer igång direkt efter nyår och det kommer att vara tätt med besökare de första veckorna, främst från Försvarsmakten.

– Vi ser allt mer ljus på framtiden, berättar Ulf hoppfullt.

TEXT: SMILLA FRYKHOLM

● fakta

Antal bäddar: 195 st

Lektionssalar: 5 st

Matsal: 130 platser

Grupprum: 4 st

Övningshall/vårdhall: 1 st

Försvarsutbildarnas medlemmar har 25 procent i medlemsrabatt på Camp Ånn. Besök bokas på campann.se/kontakt/

Historiskt totalförsvarsbeslut

DEN 17 DECEMBER fattade riksdagen ett nytt totalförsvarsbeslut och regeringen har nu gett sin efterföljande styrning till Försvarsmakten.

– Totalförsvarsbeslutet är historiskt, det är det första som Natoallierad och därmed en grundläggande förändring av Försvarsmaktens fortsatta utveckling. Försvarsmakten startar 2025 med ett nytt ordreläge, säger överbefälhavare Michael Claesson i en nyhetsartikel på Försvarsmaktens hemsida.

Försvarsmakten noterar den samsyn som råder om det allvarliga säkerhetspolitiska läget och att svensk försvars-

politik måste beakta risken att Rysslands krig mot Ukraina kan eskalera till ett angrepp mot andra stater.

Försvarsmakten ska skapa stabilitet, avskräckning och försvarsförmåga över tid. Det innebär att försvara Sverige och våra allierade inom ramen för det kollektiva försvaret.

Totalförsvarsbeslut omfattar det militära och civila försvaret och fattas av Sveriges riksdag med en regelbundenhet på 4-5 år. Försvarsmakten får sedan sin styrning från regeringen genom en ny instruktion, inriktningsbeslut för perioden 2025-2030 och genom regleringsbrevet för 2025.

Riksdagen och regeringen har meddelat totalförsvarsbeslut och styrning till Försvarsmakten. Här statsminister Ulf Kristersson. Foto: Niklas Englund / Försvarsmakten

Amerikanska specialförband övade försvaret av Gotland tillsammans med Försvarsmakten

– TIO MINUTER till landning, säger den ansvarige specialist-officeren.

Soldaterna ombord tillhör svenska 31:a jägarbataljonen och U.S. Special Operation Forces, och så snart det amerikanska transportplanet landat lastar de ur utrustning och fordon. Därefter vänder planet smidigt tillbaka till Karlsborg för att hämta nästa omgång personal och materiel. Detta berättar Försvarsmakten i en artikel på sin hemsida.

Under Adamant Serpent 24 övades TLZ, Tactical Landing Zone, där en vanlig väg fungerar som landningsbana när materiel

och personal snabbt behöver komma på plats trots att ingen flygplats finns i närheten.

Förutom amerikanska specialförband och jägarsoldater från K3 deltog bland annat delar av 32:a hemvärnsbataljonen vid P 18, F 17 och Helikopterflottiljen.

– Som nytt Natoland har vi jättemycket att lära av de amerikanska specialförbanden, och de kan dra nytta av vår lokal-kännedom. Därför är övningar av den här typen viktiga när det gäller försvaret av Gotland, och av Nato i sin helhet, säger Tor Brändström, fänrik vid P 18, och övningsledare för 32:a hemvärnsbataljonen.

Cybersoldat under arbete. Foto: Bezav Mahmod / Försvarsmakten

Utvecklingen av cyberförsvaret påskyndas

CYBERFÖRSVARET ska dimensioneras för att användas vid höjd beredskap och väpnat angrepp.

Försvarsmakten har beslutat hur cyberförsvaret ska utvecklas. Det framgår av den nyligen antagna Doktrinansats Cyberförsvar, berättar Försvarsmakten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

– Doktrinansats Cyberförsvar är den första i sitt slag och min förhoppning är att den både kommer att utgöra ett stöd vid genomförande av verksamheten och ett verktyg för att fortsätta den snabba utvecklingen av cyberförsvarsförmågan, säger

generalmajor Johan Pekkari, chef för Försvarsmaktens cyberförsvar samt strategienheten.

Ett effektivt cyberförsvar kräver förebyggande aktiviteter på bredden i hela samhället och ett upprätthållande av en stark cybersäkerhet.

Målgruppen för doktrinansatsen är Försvarsmaktens medarbetare på militärstrategisk, operativ och taktisk nivå. Den riktas också till andra aktörer inom totalförsvaret som i sin verksamhet kan komma att samverka med Försvarsmakten.

Svensk styrka ställs till Natos förfogande

RIKSDAGEN HAR GODKÄNT att regeringen ställer en svensk väpnad styrka till Natos förfogande till och med den 31 december 2025.

Den väpnade styrkan består av markförband, specialförband och amfibieförband med som mest 600 soldater, upp till ett örlogsfartyg med besättning och åtta stridsflygplan med tillhörande personal, skriver Försvarsmakten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

Att bidra till Nato med markstyrkor, luftstridskrafter för air policing och deltagande i stående marina förband är prioriterat

enligt Ewa Skoog Haslum, chef för Försvarsmaktens operationsledning.

– Vi befinner oss i ett allvarligt säkerhetspolitiskt läge och vi ser tyvärr ingen förbättring av situationen inom den närmaste framtiden. Som allierad är det en självklarhet att bidra till stabilitet och säkerhet även utanför det egna landets gränser, säger Ewa Skoog Haslum.

I det svenska bidraget ingår initialt markförband från P7 som från årsskiftet ingår i Natos multinationella brigad i Lettland.

Soldater vid P 7 övar strid med Stridsfordon 90 C. Foto: Felix Sundbäck / Försvarsmakten

AK 24 överlämnad till Försvarsmakten

I DECEMBER SKEDDE det formella överlämnandet av Automatkarbin 24 till Försvarsmakten från Försvarets materielverk (FMV). Inför lanseringen bjöd införandegruppen in kompanifanjunkare och bataljonsförvaltare från försvarsgrenar och stridskrafter till ett lanseringsevent på Livgardet, skriver Försvarsmakten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

Initiativet till lanseringsmötet kommer från införandegruppen för nya eldhandvapen.

– För mig är det viktigt att användarna, soldaterna, hamnar i fokus och här hade vi en bra möjlighet att samla en grupp som

är ovärderlig för att införandet ska fungera på bredd, säger införandeledare Michael Carlén. Det här är människorna som kommer stå på skjutbanan, utbilda och få besvara alla frågor som finns ute på förbanden.

Efter årsskiftet påbörjades införandet på bredd och ska användas av värnpliktiga under utbildningsåret 25/26. 7 500 AK 24 är levererade till Försvarsmakten under 2024 med ytterligare 15 000 på väg under 2025 och därefter ytterligare 15 000 vapen 2026. Vid utgången av 2026 kommer 37 500 AK 24 att ha levererats.

MSB utbildar svenska beredskapsmyndigheter om Nato. Foto: MSB

Ökade kunskaper om värdlandsstöd i Nato

UNDER EN VECKA i december, höll The NATO School Oberammergau (NSO) en utbildning för representanter för ett 30-tal beredskapsmyndigheter i syfte att öka kunskapen om Natos värdlandsstödskoncept och hur det kan implementeras, skriver MSB i en nyhetsartikel på sin hemsida.

Värdlandsstöd innefattar alla åtgärder, från förberedande planering till hantering och avslut, som syftar till att så effektivt som möjligt kunna ta emot eller transitera internationell civil/humanitär hjälp och

ge stöd till militära operationer. Värdlandsstöd kan behöva tillhandahållas såväl under fredstida kriser och övningar, som under höjd beredskap och krig.

– När det civila och det militära värdlandsstödet samarbetar ökar möjligheten för oss att stödja allierade styrkor på svenskt territorium. Det är komplext och kräver ett närmare samarbete mellan civilsamhället, centrala och regionala myndigheter samt militära styrkor. Tillsammans gör vi Sverige och Nato starkare säger MSB:s generaldirektör Mikael Frisell.

Svenska minröjningsfartyg till Natostyrka

SVENSKA MARINEN DELTAR i en av Natos två stående minröjningsstyrkor, Standing Nato Mine Countermeasures Group 1 (SNMCMG1). Med Rysslands fullskaliga krig i Ukraina är det viktigare än någonsin att Nato visar närvaro i vårt närområde. Uppdraget innebär att de svenska enheterna ställs under Natos direkta befäl, skriver Försvarsmakten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

– Direkt efter årsskiftet gör vi de sista intensiva utbildningsveckorna för att komma så väl förberedda som möjligt till Natostyrkan. Jag känner mig dock

redan nu trygg i att vi kommer att bidra med viktiga kunskaper, säger Mathias Hagberg, fartygschef på HMS Ulvön.

Den svenska marinen besitter en unik förmåga då Östersjön är vår hemmaplan. Den kuperade bottenmiljön i Östersjöns skärgårdar ställer höga krav på personal, utrustning och metoder för att genomföra minröjningsoperationer. Detta tillsammans med det faktum att den svenska marinen aktivt och över tid röjer minor från de båda världskrigen gör vår minröjningsförmåga eftertraktad inom Nato.

HMS Ulvön är första svenska fartyg att delta. Foto: Jimmy Croona / Försvarsmakten

Ny podcast ska ta personalen närmare ÖB

DEN 19 DECEMBER publicerades det första avsnittet av ÖB Michael Claessons nya podd "Gå på, Marsch!", skriver Försvarsmakten på sin hemsida.

Podden leds av Försvarsmaktens presschef Therese Fagerstedt och till en början ska sex avsnitt spelas in.

– Det känns både roligt och angeläget att prova ett nytt format på internkommunikation. Vi vill nå ut med ÖB:s röst till alla som har ett engagemang i Försvarsmakten så att de får ta del av högsta chefens tankar, resonemang och vilja framåt. Fungerar det bra och det uppskattas av organisationen kommer vi att fortsätta, säger Therese Fagerstedt.

Målgruppen inkluderar alla som är engagerade i det militära försvaret av Sverige och inledningsvis publiceras sex 30-minutersavsnitt av

podden – ett var tredje vecka. Initiativet kommer från ÖB själv, och han ser det här som ett sätt att bland annat minska det glapp i kommunikationen som många upplever finns mellan medarbetare längst ut på linan och den högsta ledningen.

ÖB Michael Claesson och Försvarsmaktens presschef Therese Fagerstedt i nya podden "Gå på, Marsch!". Foto: Försvarsmakten

Bara 30 procent vet vad de förväntas göra vid kris eller krig

NÄSTAN HÄLFTEN UPPGER att de klarar sig i minst en vecka utan samhällets stöd, men endast 30 procent av allmänheten vet vad som förväntas av dem vid en kris eller krig. Det visar en färsk undersökning som MSB gjort inför utskicket av den nya broschyren "Om krisen eller kriget kommer". Detta skriver MSB i en nyhetsartikel på sin hemsida.

Undersökningen visar också att flertalet, 57 procent, planerar att stärka sin hemberedskap så att de klarar sig minst en vecka.

– Undersökningen visar att kunskapen hos allmänheten om Sveriges beredskap för kris och krig behöver öka. Inte minst kommunerna behöver bli bättre på att involvera sin befolkning i det lokala beredskapsarbetet, säger Christina Andersson, riskkommunikatör på MSB, och fortsätter:

– Det är bra att ha övergripande kunskaper om hur

Sveriges beredskap ser ut inför kris och krig. Men än viktigare är att känna till det egna ansvaret och att engagera sig. Det är där som styrkan i vår motståndskraft börjar byggas.

Vatten, en nödvändighet för att överleva. Foto: MSB

Grunden läggs för landets trygghetspunkter

I SLUTET AV 2024 fick beredskapsplanerare och medarbetare som jobbar med trygghetspunkter i kommunerna ett startpaket från MSB. Det innehåller bland annat checklistor, händelseexempel och rollkort, skriver MSB i en nyhetsartikel på sin hemsida.

Trygghetspunkter är en typ av särskilda samlingsplatser med funktioner som kommuner kan etablera för att ge stöd till människor i Sverige vid krissituationer och samhällsstörningar som naturkatastrofer, höjd beredskap

och krig. Här kan kommuninvånare få tillgång till vatten, skydd mot väderpåverkan, information och kommunikationsmöjligheter vid exempelvis el- eller värmeavbrott.

– Vi ser ett stort engagemang i kommunerna och stor vilja att dela erfarenheter och också klurigheter. Några har kommit väldigt långt medan andra nyss startat. Vi hoppas på ett lika bra samarbete nästa år, säger Elin Wolf en av MSB:s två projektledare i arbetet.

Vid trygghetspunkterna ska man bland annat kunna få tillgång till vatten, skydd mot väder och ta del av information. Foto: MSB

FRA:s huvudkontor på Lovön. Foto: FRA

Gymnasieelever rekryteras till FRA

ATT BESÖKA FRA är inget som hör till vanligheterna för en gymnasieelev. Kontoret för drift och IT-infrastruktur (DIT) bjöd in en väl utvald klass som en del av FRA:s rekryteringssatsning av unga IT-talanger, skriver FRA i en artikel på sin hemsida.

Sedan fem år tillbaka har DIT-kontoret på FRA haft en särskild satsning för att rekrytera unga IT-talanger direkt från gymnasiet. Varje år har en ny grupp på 3-8 personer rekryterats som under sex månader har varvat 80 procent arbete med 20 procent

studier i antingen Linux, Windows eller Cisco nätverk.

– Det har varit en jättebra satsning, säger Henrik Stenberg, enhetschef på kontoret. De medarbetare vi har fått genom detta är fantastiskt duktiga. Av de 25 som rekryterats sedan starten 2020 finns 20 kvar på FRA. Av dessa är några återvändare som varit borta för högskolestudier och nu kommer tillbaka.

I början av 2025 kommer rekryteringen av en sjätte grupp inom satsningen att påbörjas.

Skolinformator – ett viktigt uppdrag

VÄRNPLIKTEN ÅTERINFÖRDES 2018 efter att den legat på is sedan 2010. Detta kom såklart att påverka alla unga i Sverige, oavsett könstillhörighet. Därför tog Försvarsmakten initiativet till att informera Sveriges ungdomar om värnplikten, totalförsvarsplikten och verksamheten i stort. Och de som gör jobbet är Försvarsmaktens skolinformatorer, skriver Försvarsmakten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

– Vi från I 19 träffar elever runt om i hela Norr- och Västerbotten, ett omfattande men också mycket roligt uppdrag, berättar Agnes Hyllander och Kerstin Persson, skolinformatorer vid I 19 i Boden.

Idag finns det ungefär 30 skolinformatorer utspridda på förband över hela Sverige som jobbar för att sprida en så sanningsenlig bild av Försvarsmakten som möjligt. Skolinformatorerna träffar runt 80 000 elever i åldern 15 till 19 år årligen.

Informatorerna träffar framförallt elever i årskurs två på gymnasiet innan de får hem mönstringsunderlaget under våren.

Alla som ska mönstra får hem Mönstringshandboken. Källa: Plikt- och provningsverket

Sverige bidrar med traumatropp till EU: snabbinsatsstyrka

EUROPEAN BATTLEGROUP (EUBG) är EU:s snabbinsatsstyrka och består av 1 600 man från 16 länder i EU. Under hela 2025 står en svensk styrka i beredskap att ansluta till EUBG25 i form av en traumatropp bestående av 18 personer. EUBG ska kunna utföra fredsbevarande eller stabiliserande insatser inom en radie av 6 000 kilometer från Bryssel, skriver Försvarmakten i en nyhetsartikel på sin hemsida.

Den svenska traumatroppen står i beredskap hemma i

Sverige under hela 2025 men en stor del av styrkans materiel finns redan på plats i Tyskland, redo för insats.

Traumatroppens uppgift är att förstärka den tyska Role 2 Basic-enheten, en typ av fältsjukhus som består av ett antal vårdplatser, IVA-platser samt röntgen.

Enheten har egna fordon och särskilda tält för att lösa sin uppgift, men i första hand vill man gruppera i ändamålsenliga bygnader.

Traumatroppen är specialiserad på liv- och extremitetsräddande kirurgi och avancerad hjärt-lungräddning. Foto: Nehris / Shutterstock.com

FOI leder nytt kunskapscentrum för livsmedelsberedskap

FOI HAR TILLSAMMANS MED Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Livsmedelsverket och Jordbruksverket beviljats totalt 60 miljoner kronor i forskningsmedel från Formas för att skapa Food Defence Research Centre, ett kunskapscentrum för livsmedelsberedskap.

Klimatförändringar, ökad sårbarhet i handelssystem och geopolitiska spänningar sätter stor press på den globala livsmedelsförsörjningen. En antagonist kan i krig liksom i fred attackera livsmedelsförsörjningen i syfte att förmå

en stat eller ett samhällsviktigt företag till eftergifter. Därför finns ett stort behov av att stärka Sveriges förmåga att avskräcka, upptäcka och hantera antagonistiska hot mot livsmedelsförsörjningen, skriver FOI i en nyhetsartikel på sin hemsida.

– Vår forskning syftar till att bygga förmåga att upptäcka och hantera antagonistiska hot mot livsmedelsförsörjningen i alla led, från den enskilde lantbrukaren och livsmedelsföretagaren till kommuner och myndigheter, säger forskaren Camilla Eriksson vid FOI som leder det nya kunskapscentret.

MSB föreslår Slite som riksintresse – vill säkra cementförsörjningen

MSB FÖRESLÅR ATT kalk- och märeldfyndigheten, brytningen av kalk- och märeldsten samt tillverkningen av cement i Slite på Gotland ska utgöra ett område av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, skriver MSB i en nyhetsartikel på sin hemsida.

Riksintressen är ett sätt för staten att bevaka och påverka intressen av särskild nationell betydelse inom samhällsplaneringen. MSB har i uppdrag att identifiera vilka områden

som är viktiga för Sveriges totalförsvar, och föreslår nu att området för cementtillverkning i Slite ska utgöra riksintresse.

– Tillgången till cement är avgörande för samhällets funktionalitet och därmed för svensk försörjningsberedskap, säger Annika Elmgart på MSB.

Beslutar MSB att området ska utgöra riksintresse innebär det att samhällsplaneringen behöver ta hänsyn till att området inte påtagligt skadas eller omöjliggörs av förändringar i närmiljön.

Nu förlängs livstiden på trotjänaren bandvagn 206/208

EN AV FÖRSVARSMAKTENS trotjänare har under 2024 inlett Renovering – Modifiering (REMO). Försvarmaktens bandvagnar i modell 206 och 208, med totalt 16 varianter, kommer gå igenom en livstidsförlängning av systemet tills ett nytt system är i bruk. Dessutom ensas drivmedlet på krigsförbanden till diesel, skriver Försvarmakten på sin hemsida.

Bandvagn 206 var det allra första terrängfordon som

Hägglunds i Örnsköldsvik tillverkade åt Försvarmakten. Sedan premiären 1974 har Försvarmakten använt över 4 500 exemplar av bandvagn 206 och 208. Idag används bandvagn 206/208 primärt inom Hemvärnet och norrlandsförbanden.

Renoveringen och modifieringen innebär byte av motor, växellåda och generator samt nyinstallation av dieselmärare.

Bandvagnarna 206 och 208 får längre liv. Foto: Quistnix / Dutch Wikipedia

Nyhetererna är sammanställda av NICLAS FRANKLIN.

B

Posttidning

Ej retur

20273870

Avsändare: Svenska Försvarsutbildningsförbundet, Box 5034, 102 41 Stockholm

Foto: Kristoffer Bäckström

VILL DU HJÄLPA TILL?

Är du intresserad av att engagera dig på fritiden men kanske inte har möjligheten eller tiden för en militär befattning eller som civil förstärkningsresurs. Det finns andra sätt för dig att bidra till verksamheten. Du kanske kan vara informatör, organisera medlemsaktiviteter, engagera dig i styrelsen eller hjälpa förbunden med hemsidor etc. Behovet av medlemmar som kan vara med i olika arbetsgrupper runt om i landet är också stort. Om vi är fler som engagerar oss blir vår verksamhet ännu bättre. Kontakta gärna styrelsen i ditt förbund/förening och prata med dem om hur du kan bidra. Även om du bara har tid att vara med någon timme finns det behov av dig.

Kontaktuppgifter till våra förbund och föreningar hittar ni på vår hemsida.

Lärde du dig något nytt när du läste tidningen?
Ge den vidare så att kunskapen kan spridas till fler.